2009-08-24 Dnr LS 2009/371

Rektor

Ida Andersson
Utredare

Terminstider vid Lunds universitet

Bilagor:
1. Rektors beslut: Utredning om terminstider vid Lunds universitet
2. Förteckning av intervjupersoner
3. CSN:s regelverk: Studietid och studietakt
4. SUHF: Rekommendationer för att underlätta studenters möjlighet till rörlighet mellan olika lärosäten i Sverige
5. Simulering av datum för terminernas start- och slutdatum om förslaget till beslut genomförs

Postadress Box 117, 221 00 Lund *Besöksadress* Sölvegatan 14A *Telefon dir* 046-222 72 28, *växel* 046-222 00 00
Telefax 046-222 44 10 *E-post* Ida.Andersson@kansliht.lu.se *Internet* http://www5.lu.se/o.o.i.s/3321

Kapitelindelning

Kapitel 1 Uppdraget s. 3

1.1 Metod s. 3

Kapitel 2 Tidigare utredningar s. 4

Kapitel 3 Lagstiftning, förordning, beslut och riktlinjer gällande terminstider s. 4

3.1 Utom Lunds universitet s. 4

3.2 Inom Lunds universitet – centralt s. 7

3.2.1 Kort historik s. 7

3.2.2 Gällande beslut s. 7

Kapitel 4 Terminstider inom Lunds universitet idag – exemplet läsåret 2009-2010 s. 8

4.1 Terminstider inom fakultetsområdena s. 8

4.2 Terminstider inom universitetets särskilda verksamheter s. 11

4.3 Slutsats s. 15

Kapitel 5 Förslag till förändrade terminstider vid Lunds universitet s. 15

5.1 Förslaget i korthet s. 16

5.2 Konsekvenser av förslaget – fördelar och nackdelar s. 18

Kapitel 6 Internationella behov och krav s. 23

6.1 Inom Lunds universitet s. 23

6.2 Strategier, samarbeten och avsiktsförklaringar för internationell mobilitet s. 25

6.3 Rekommendationer s. 28

Kapitel 7 Förslag som dykt upp men avfärdats s. 30

7.1 Ett läsår med en hösttermin som slutar innan jul s. 30

7.2 Andra scenarion som har avfärdats från utredningen s. 31

Kapitel 8 Indelning inom terminerna s. 32

8.1 Översikt över fakulteternas brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram s. 35

8.2 Exemplet LTH och Naturvetenskapliga fakulteten – de gemensamma institutionerna s. 40

8.2.1 Intervjuer med de gemensamma institutionerna s. 43

8.2.2 Slutsats och rekommendationer s. 45

Sammanfattning av utredningens rekommendationer s. 47

Kapitel 1
Uppdraget

Rektor för Lunds universitet beslutade 2009-04-02 att genomföra en utredning om terminstider vid Lunds universitet (BILAGA 1). I beslutet fastslogs huvudsakligen följande:

> Universitetet beslutar att genomföra en utredning som syftar till att ge underlag för ett ställningstagande i frågan om att införa samma terminstider inom hela universitetet. Ida Andersson anställs som utredare, till en omfattning motsvarande 50 % av en heltid, fr.o.m. den 1 april 2009 t.o.m. den 30 juni 2009. Utredningen ska rapporteras till rektor senast den 26 juni 2009. (Dnr LS 2009/371)

Ida Andersson (i det följande benämnd utredaren) har under utredningens gång rapporterat utvecklingen i arbetet till Universitetsförvaltningens ledningsgrupp (UFLG) samt till prorektor Eva Åkesson. Utredaren har i arbetet huvudsakligen utgått från den bakgrundbeskrivning som finns till ovan nämnda beslut:

> Frågan om att införa samma terminstider, för alla områden inom Lunds universitet, har väckts vid ett antal tillfällen under de gångna åren. Fördelar finns, t.ex. för studenter som vill läsa kurser inom olika områden och för områden som vill samordna kursutbud eller låta studenter samläsa. Problem kan uppstå när det gäller lokalutnyttjande och anpassning vad gäller kursernas omfattning i poäng och tidsrymd. Frågan måste också betraktas i ett nationellt och ett internationellt perspektiv. Lunds universitet bör göra en noggrann konsekvensanalys där för- och nackdelar med införande av samma terminstider inom hela universitetet kartläggs. En sådan konsekvensanalys ska omfatta hänsyn till såväl nationella som internationella behov och krav.

1.1
Metod

Under arbetets gång har fler viktiga frågor utkristalliserats sig än de som finns i bakgrundbeskrivningen till rektors beslut. Utredningen har huvudsakligen gått ut på att samla den kunskap som finns inom Lunds universitet och i vissa fall utom universitetet. Informationen har främst samlats in genom semistrukturerade intervjuer som har genomförts antingen genom ett fysiskt möte eller per telefon och i undantagsfall via e-post. Utöver detta förfaringssätt har information samlats in genom inläsning av äldre utredningar i frågan inom och utom Lunds universitet, utredningar som anknyter till ämnet samt olika beslutsdokument. Det blev snabbt klart att det finns ett kunskapsunderskott i frågan, varför mycket tid har lagts på att ta fram en beskrivning av dagens situation. Avslutningsvis har en simulering utförts för att göra en bedömning av utfallet av en eventuell förändring av terminstiderna.

Avgränsningar: Forskarutbildningen, omtentamensperioder som ligger innan terminsstart och sommarkurser har inte berörts, då utredaren inte har identifierat några särskilda svårigheter inom dessa områden. Regelverk för brytpunkter för korsmoduler inom terminernas ram inom institutioner och programnämnder har inte berörts.

De personer som nämns vid namn i utredningen har fått ta del av relevanta textavsnitt och getts möjlighet att komma med synpunkter på eventuella missuppfattningar från utredarens sida gällande dessa avsnitt. För förteckning av intervjupersoner, se BILAGA 2.

Kapitel 2
Tidigare utredningar

Det finns flera utredningar, såväl inom Lunds universitet, som nationellt och internationellt, som berör frågan om terminstider och indelning av block inom terminerna. Nedan följer en mycket kortfattad förteckning av de utredningar som har aktualiserats i utredningsarbetet. I de fall de har tillfört viktig information till denna utredning finns hänvisningar till dem i andra kapitel. Flera utredningar har emellertid bedömts vara utdaterade eller irrelevanta i förhållande till denna utredning. Utredningar som inte primärt berör terminstider listas inte här.

- “Förslag till ny läsperiodsindelning vid LTH” (LTH 2001)
- ”För- och nackdelar med ett utökat studieår”(Sveriges universitets- och högskoleförbund 2003)
- ”Harmonisering av terminstider” (Sveriges universitets- & Högskoleförbund 2004, Dnr 35/03). Utredningen innehåller en bilaga i form av en utredning från Uppsala universitet från 2003, med tillhörande översikt över CSN:s regelverk.
- ”Förslag rörande samarbete mellan grundutbildningarna i kemi på LTH och N-fakultet” (KILU 2008) Utredningen innehåller två bilagor i form av liknande utredningar som genomfördes 2006 och 2007.
- European University Association påbörjade en utredning om att harmonisera terminstiderna vid de europeiska universiteten. Denna utredning har ännu inte har slutförts.

Kapitel 3
Lagstiftning, förordning, beslut och riktlinjer gällande terminstider

3.1
Utom Lunds universitet

Gällande lag- och förordningstext innehåller inte bestämmelser om läsår och terminstider, vare sig när det gäller längd, förläggning i tid eller indelning. Tidigare (innan 1993) har det funnits mer reglering på detta område. Den term som är relevant att förhålla sig till i sammanhanget är ”normalstudieår”.

> Högskoleförordningen, 6 kap. 2 §
>
> ”Omfattningen av utbildningen skall anges i högskolepoäng där heltidsstudier under ett normalstudieår om 40 veckor motsvarar 60 högskolepoäng.” (SFS 2006:1053)

Således finns det en stor frihet för lärosätena att i teorin själva bestämma när de vill förlägga terminerna och hur långa dessa ska vara. I praktiken finns det natur-

ligtvis ett stort antal faktorer att ta hänsyn till, som exempel kan nämnas det nationella antagningssystemet.

Centrala studiestödsnämnden (CSN) är den myndighet vars beslut i högst grad påverkas av universitetets terminsindelning. Via Joacim Strömblad på CSN:s kontor i Lund har utredaren fått en sammanställning av de paragrafer inom CSN:s regelverk som på något sätt berör terminstider (BILAGA 3). Några av de centrala bestämmelserna följer nedan:

Studiestödslagen (1999:1395)

3 kap. 5 §
Studiemedel får lämnas för varje vecka då den studerande bedriver studier på minst halvtid. Studierna måste dock pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor.

Studiemedel får lämnas bara för sådan del av studietid som omfattas av den kursplan eller motsvarande som gäller för utbildningen.

Studiestödsförordningen (2000:655)

3 kap. 4 §
Vid studier på utbildning som bedrivs enligt högskolelagen (1992:1434), högskoleförordningen (1993:100) eller lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina motsvarar en och en halv högskolepoäng en veckas studier på heltid.

Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2001:1) om beviljning av studiemedel

2 kap. 1 a §
Vid studier som avses i 3 kap. 4 § första stycket studiestödsförordningen (2000:655) lämnas studiemedel för det antal veckor som anges i 1 b–1 d §§.

Resultatet av de beräkningar som ska göras enligt dessa paragrafer avrundas till närmast högre heltal.

Med det faktiska antalet veckor avses antalet kalenderveckor som helt eller delvis infaller under studieperioden.

2 kap. 1 b §
Under en studieperiod kan heltidsstudiemedel lämnas för så många veckor som motsvarar antalet högskolepoäng under perioden dividerat med 1,5.

Första stycket gäller inte om det faktiska antalet veckor under studieperioden
1. understiger antalet veckor enligt första stycket, eller
2. överstiger antalet veckor enligt första stycket med mer än två veckor och med mer än 14 procent.

> I de fall som avses i andra stycket 1 lämnas heltidsstudiemedel för det faktiska antalet veckor under studieperioden.
>
> I de fall som avses i andra stycket 2 kan heltidsstudiemedel inte lämnas.
>
> [Påföljande paragrafer anger snarlika bestämmelser för deltidsstudier. Utredarens anmärkning.]
>
> 3 kap. 4 §
> Om studierna bedrivs med olika studietakt under skilda delar av en studieperiod, lämnas studiemedel utifrån den genomsnittliga studietakten. Studiemedel kan dock lämnas för olika studietakt under skilda delar av en studieperiod, om
> 1. den studerande begär det, och
> 2. det gäller klart avgränsningsbara utbildningsavsnitt med olika studietakt.

2 kap 1 b § andra stycket 1 innebär att det inte går att få studiemedel för mer än 1,5 högskolepoäng per vecka, en student med andra ord t.ex. inte få studiemedel för 20 veckor för en termin om 30 HP som endast är 18 veckor lång.

2 kap 1 b § andra stycket 2 innebär t.ex. att det inte går att få heltidsstudiemedel för en termin om 30 HP som pågår i mer än 22 veckor. Även om terminen pågår i 22 veckor utgår studiemedel endast för 20 veckor. Här finns alltså en viss flexibilitet i systemet. Det är dock viktigt att ta hänsyn till att man genom att lägga en terminstid som i praktiken är längre än 20 veckor minskar möjligheten till inkomster från bl.a. sommarjobb för de studenter som får studiemedel från CSN – de får klara sig längre tid på samma summa pengar.

I utredningens inledningsskede framkom farhågor om att N-studenter som läser enstaka kurser vid LTH i dagsläget kan få problem med CSN. Utredaren har varit i kontakt med bl.a. CSN och har inte kunnat utröna några sådana konkreta problem och har därför valt att lägga en allmän rekommendation till N och LTH, se kapitel 8.2.

Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF:s) Förbundsförsamling fattade 11 november 2008 beslut om *Rekommendationer för att underlätta studenters möjlighet till rörlighet mellan olika lärosäten i Sverige* (Dnr 08/025) (BILAGA 4) Rekommendationerna togs fram av SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor, till en början i samverkan med den numera nerlagda Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (NSHU). Ett utkast diskuterades på ett seminarium där bland andra Hans Modig från Lunds universitet medverkade. Ett reviderat förslag skickades ut på remiss till lärosätena under våren 2008 och Förbundsförsamlingens slutgiltiga beslut grundade sig på ett reviderat förslag utifrån de remissvar som kom in.

Gällande terminstider anges följande paragraf i dessa riktlinjer:

> 6. En höstermin bör, när inte särskilda skäl föranleder annat, påbörjas den måndag som infaller mellan 28 augusti och 3 september och pågå i 20 veckor. Påföljande vårtermin bör påbörjas den måndag som infaller 20 veckor efter höstterminens början och pågå i 20 veckor. Samråd om bryt-

punkter för kursmoduler inom terminernas ram bör fortlöpande ske dels inom lärosätena, dels mellan olika lärosäten.

Enligt Einar Lauritzen, som är byråchef för studerandebyrån vid Uppsala universitet och därtill sekreterare i SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor, har SUHF ännu inte gjort någon uppföljning av hur många lärosäten som följer ovanstående riktlinjer. Uppsala universitet fattade beslut om att ändra sin terminsindelning enligt ovanstående riktlinjer i januari 2009. Den nya terminsindelningen börjar gälla höstterminen 2009.

3.2
Inom Lunds universitet – centralt

3.2.1
Kort historik

Det har inte alltid funnits gemensamma terminstider inom Lunds universitet, enligt information från Kikkan Berg, byrådirektör vid planering – uppföljning inom sektion ledningsstöd, som tidigare har handlagt frågor om terminstider inom lärosätet. Innan läsåret 93/94 fastställde rektorsämbetet varje år terminstider för alla utbildningslinjer i ett centralt beslut som grundade sig på information som fakulteterna skickade in, vilket gjorde att beslutet blev mycket preciserat och omfångsrikt. Från läsåret 93/94 till och med läsåret 99/00 fastställdes läsårs- och terminstider för hela universitetet av rektor en gång per år inför det kommande läsåret. Berörd områdesstyrelse fick medge avvikelse från förläggningen av läsåret/terminen i de fall utbildningen krävde det. I samband med detta och att beslut om former för disputation delegerades från rektor till dekanerna beslutade rektor 1993 att disputationer ska äga rum under terminstid.

Den korta historiken är belysande för utredningen för att skönja en utveckling mot samordning av terminstider som har pågått under en relativt lång tid inom Lunds universitet. Historiken sätter också in denna utredning i sitt sammanhang, där man även tidigare har fört resonemang om olika former för terminsindelning, dock inte i form av en regelrätt utredning. Ett naturligt nästa steg i utvecklingen vore rimligen därför att i den mån det är möjligt ytterligare harmonisera terminstiderna inom universitetet, för att därefter ha möjlighet att harmonisera dem nationellt och internationellt. En viktig faktor att ta hänsyn till är arbetet med den så kallade Bolognaprocessen, där rörlighet är ett av målen och skulle kunna motivera en ännu mer långtgående samordning.

3.2.2
Gällande beslut

1999-09-22 fattade rektor det beslut om terminstider vid Lunds universitet som gäller idag. Detta beslut föregicks av ett antal snarlika beslut under de närmast föregående åren. I likhet med tidigare beslut ges möjlighet för berörd områdesstyrelse att medge avvikelse från förläggningen av läsåret/terminen i de fall utbildningen kräver det. Beslutet (Dnr I G 11 4752/1999), som är undertecknat av rektor Boel Flodgren och föredragande Kikkan Berg, lyder:

Fastställande av läsårs- och terminstider vid Lunds universitet fr.o.m. höstterminen 2000 och tills vidare

Läsåret omfattar två terminer om vardera 20 veckor, dvs 140 kalenderdagar.
Under terminstid förekommer ej lov, dock kan vissa perioder vara undervisningsfria för t.ex. tentamina.

Beslut om terminstider har under lång tid fastställts för ett läsår i taget. För att möjliggöra längre framförhållning och tidig planering för områden och institutioner skall från och med höstterminen 2000 och till vidare följande gälla:

Höstterminen förläggs till tiden 1 september – 18 januari.
Vårterminen förläggs till tiden 19 januari – 7 juni; vid skottår avslutas vårterminen den 6 juni.

Infaller den 1 september på en lördag börjar höstterminen 31 augusti och infaller den 1 september på en söndag börjar höstterminen den 2 september. Höstterminen avslutas efter 140 dagar (20 veckor). Vårterminen börjar omedelbart efter höstterminens slut och avslutas efter 140 dagar.

I de fall utbildningen kräver en annan förläggning av läsåret/terminen får berörd områdesstyrelse medge avvikelse.

Beslut om avvikelse från gemensamma terminstider skall delges planeringsenheten.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor i närvaro av tf förvaltningschefen Bengt Streijffert. I handläggningen har deltagit planeringschefen Håkan Linnarson samt 1:e byråsekreteraren Kikkan Berg, föredragande.

Kapitel 4
Terminstider inom Lunds universitet idag – exemplet läsåret 2009-2010

I detta kapitel görs en redogörelse för de terminstider som beslutats inom fakulteter och övriga enheter som arrangerar utbildning inom Lunds universitet. Som exempel tas läsåret 2009-2010. Utredaren har inte bedömt det relevant att redogöra för terminstider bakåt i tiden.

4.1
Terminstider inom fakultetsområdena

Terminstider enligt rektors beslut från 1999:

Hösttermin 2009:	**2009-09-01 – 2010-01-18**
Vårtermin 2010:	**2010-01-19 – 2010-06-07**

LTH
Källa: http://www.student.lth.se/studier/schema/lasarsindelning/lasar0910/ (Informationen hämtad 2009-05-27)

Höstermin 2009: **2009-08-31 - 2010-01-17**
Vårtermin 2010: **2010-01-18 - 2010-06-04**

Undantag:
För årskurs 1, Campus Lund finns beslut om utvidgad höstermin: 2009-08-24--2010-01-17. Beslutet innebär att undervisningen för första årskursen på utbildningsprogram vid Campus Lund skall börja måndagen den 24 augusti 2009.
För arkitektprogrammet finns beslut om att kursen AFOF01 Internationell workshop 1 får starta 2009-08-24 och att kursen AFOA05 får starta 2010-01-11.
För tekniskt basår/termin i Helsingborg finns beslut om att höstterminen omfattar tiden 2009-08-31 – 2010-01-15 och att vårterminen omfattar tiden 2010-01-18 – 2010-06-04.
För Livsmedelsteknisk utbildning – YTH i Helsingborg finns beslut om att höstterminen omfattar tiden 2009-08-31 – 2010-01-15 och att vårterminen omfattar tiden 2010-01-18 – 2010-06-04.

LTH påbörjar i regel höstterminen en av de måndagar som infaller närmast 1 september, vilket ligger mycket nära SUHF:s riktlinjer. Den avvikande terminsindelning som beslutats för årskurs 1, Campus Lund har att göra med att introduktionsverksamheten sedan läsåret 2008/2009 ligger inom terminen, enligt Eva Rosengren, som jobbar med samordning av grundservice inom LTH. Terminen omfattar alltså 21 veckor istället för de sedvanliga 20. Introduktionsperioden är inte poänggivande i den meningen att studenterna läser mer än 30 HP under första terminen, men det förekommer vanlig undervisning under den första veckan. Motivering till att introduktionen sedan ett år ligger inom terminstid är bl.a. att man då kan ge möjligheter till en akademisk och inte bara social introduktion samt att ge en signal till studenterna om att introduktionen är värdefull och viktig, enligt Leif Bryngfors, verksamhetsansvarig på utbildningsservice på LTH. Noterbart är att det enligt CSN:s regelverk inte kan utgå heltidsstudiemedel för mer än 20 veckor för en termin som sträcker sig över 21-22 veckor, se delkapitel 3.1 ovan. Enligt Charlotte Leoo, på CSN i Lund skiljer sig CSN:s beräkning av studietid för basår från hur de beräknar studietid för övriga utbildningar vid högskolor vilket föranleder undantaget för dessa utbildningar.

LTH har dessutom beslutat om ”det akademiska året”, ett beslut som är intressant i förhållande till rektors beslut från 1993 om att disputationer ska äga rum under terminstid:

> Områdesstyrelsen beslutar att det akademiska året 2009/2010 vid Lunds Tekniska Högskola skall omfatta tiden mellan den 17 augusti 2009 och den 18 juni 2010. Med undantag för perioden 21 december 2009 - 6 januari 2010 får disputationer äga rum under den angivna tiden. Så kallad spikningstid för avhandlingar får räknas under hela det akademiska året. Dessutom får den första veckans spikningstid räknas från och med den 10 augusti 2009.”

Naturvetenskapliga fakulteten

Källa: Dokument från naturvetenskapliga fakulteten: Prodekanus beslut ”Termins- och periodindelning 2009. Naturvetenskapliga fakulteten”, 2008-01-15 samt ”Termins- och periodindelning 2010 N-fakulteten”, fastställt i Utbildningsnämnden 2008-12-10. Information om undantaget kommer från korrespondens med Charlotte Leoo på CSN Lund.

Höstterminen 2009: **2009-09-01 – 2010-01-15**
Vårterminen 2010: **2010-01-19 – 2010-06-07**

Undantag:
För Kursen Organismbiologi, 30hp BIOKP1 omfattar vårterminen 2010 perioden 2010-01-19 – 2010-06-13.

Naturvetenskapliga fakulteten följer i princip den terminsindelning som beslutats av rektor 1999, med undantag för att man valt att göra 18 januari 2010, som infaller en måndag, undervisningsfri. När det gäller undantaget för kursen i Organismbiologi innehåller sista delen av kursen en floristikdel och därför behöver kursen förläggas under en period som optimerar möjligheterna till bestämning av växter i fält, enligt Jep Agrell, studierektor vid institutionen för biologisk grundutbildning.

Juridiska fakulteten

Källa: E-postkorrespondens med Katarina Olsson, studierektor för utbildningen på grund- och avancerad nivå.

Höstterminen 2009: **2009-08-31 – 2010-01-17**
Vårterminen 2010: **2010-01-18 – 2010-06-06**

Juridiska fakulteten följer i normalfallet den terminsindelning som beslutats av rektor 1999, men fakultetsstyrelsen har valt att göra ett undantag läsåret 09/10 för att man vill börja på en måndag.

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Källa: E-postkorrespondens med Lindha Makne, utbildningssamordnare på Kansli S.

Höstterminen 2009: **Terminstid enligt centralt beslut.**
Vårterminen 2010: **Terminstid enligt centralt beslut.**

Fakultetsstyrelsen fattar eventuella beslut om avvikande terminstider.

Ekonomihögskolan

Källa: http://www.ehl.lu.se/internt/terminsindelning Besluten är fastställda av Ekonomihögskolans styrelse 2007-10-23 respektive 2008-11-13. Utredaren har även haft e-postkorrespondens med utbildningsplanerare Åsa Foster, kansli EHL.

Höstterminen 2009: **2009-08-31 - 2010-01-18**
Vårterminen 2010: **2010-01-19 - 2010-06-07**

Ekonomihögskolans undantag från de av rektor beslutade terminstiderna finns inte med i den förteckning som utredaren har fått från Charlotte Leoo på CSN. Hans Persson, avdelningschef på Ladokavdelningen, hade inte kännedom om detta undantag.

Medicinska fakulteten

Källa: E-postkorrespondens med Viktoria Klingenfors, utbildningskoordinator på Kansli M.

Höstterminen 2009: **2009-08-31 – 2010-01-17**
Vårterminen 2010: **2010-01-18 – 2010-06-06**

Undantag:
Biomedicinsk utbildning följer de centralt beslutade terminstiderna eftersom de samarbetar med naturvetenskaplig fakultet vad avser "fördjupningskurser" på grund- respektive avancerad nivå.

Fakultetsstyrelsen har delegerat till de tre utbildningsnämnderna att ta beslut gällande avvikelser för de utbildningar som ryms inom respektive nämnd. Majoriteten av fakultetens utbildningar korrigerar vanligen terminstiderna så att terminen startar på en måndag. Anledningen till detta är de kliniska kurserna. Att påbörja ett kliniskt moment en måndag är att föredra för sjukvårdsinrättningar m.fl. som tar emot studenter.

Konstnärliga fakulteten i Malmö

Källa: E-postkorrespondens med Jenny Svensson, konstnärliga fakulteten, kansliet.

Höstterminen 2009: **Terminstid enligt centralt beslut.**
Vårterminen 2010: **Terminstid enligt centralt beslut.**

Fakultetsstyrelsen fattar eventuella beslut om avvikande terminstider.

Området för humaniora och teologi

Källa: Korrespondens med Kristina Josefson, utbildningsledare Kansli HT.

Höstterminen 2009: **Terminstid enligt centralt beslut.**
Vårterminen 2010: **Terminstid enligt centralt beslut.**

Områdesstyrelsen fattar eventuella beslut om avvikande terminstider.

Campus Helsingborg

All utbildning som är förlagd till Campus Helsingborg numera är inordnad under fakulteterna.

4.2 Terminstider inom universitetets särskilda verksamheter

Utredaren har utgått från den lista över områden och enheter inom universitetets särskilda verksamheter som finns på Lunds universitets hemsida. Källa:

http://www.lu.se/om-lunds-universitet/organisation/universitetets-omraaden (Hämtat 2009-06-05).

Syftet med denna översikt är att åskådliggöra den utbildningsverksamhet som bedrivs inom det så kallade ”tionde området” och att påvisa att flera enheter i allra högsta grad skulle påverkas av ett nytt beslut om terminstider.

Arbetsmiljöhögskolan har enligt studierektor Måns Svensson endast uppdragsuppdelning – kundens behov styr terminstiderna och det skiljer sig från avtal till avtal. En stor del av utbildningen ges i form av distansstudier. Utgångspunkt för terminsindelningen är dock de terminstider som rektor beslutat om 1999.

Botaniska trädgården bedriver ingen utbildning i egen regi men medverkar enligt intendent Helena Persson i kurser inom naturvetenskapliga fakulteten, främst biologi, botanik. Kurserna äger rum såväl inom höst- och vårterminerna som under sommaren och är säsongsstyrda p.g.a. växtlighetssäsongen. Botaniska trädgården ger även gästföreläsningar inom andra universitetskurser och har också mycket utbildningsverksamhet riktad mot för-, grund- och gymnasieskolan.

Centrum för Danmarksstudier bedriver enligt föreståndare Hanne Sanders ingen utbildning.

Centrum för Mellanösternstudier är ett relativt nystartat centrum. Enligt utbildningsadministratör Anders Ackfeldt kommer centrumet under läsåret 2009/2010 endast att ge tre kurser. En 7,5 HP-kurs ges i samarbete med Centrum för Europaforskning på halvfart under vårterminen och två kurser ges i egen regi på höstterminen. Den ena 7,5HP-kursen ges på halvfart under andra halvan av höstterminen. Den andra kursen ges 23 september - 18 november och omfattar 7,5 HP. Kursperioden beror på att en gästprofessor från USA ska undervisa på kursen. Kurserna på Centrum för Mellanösternstudier ges inom ramen för de centralt beslutade terminstiderna. Ett masterprogram planeras att starta höstterminen 2010. Det finns i dagsläget inga planer på att programmet ska frångå de centralt beslutade terminstiderna.

Centrum för Öst- och Sydöstasienstudier bedriver utbildning på avancerad nivå i form av ett masterprogram, Masters Programme in Asian Studies. Programmet följer enligt International Liaison Officer Nina Brand numera helt de centralt beslutade terminstiderna. Veckan innan terminsstart ordnas en frivillig preregistration där studenterna kan registrera sig på programmet och få hjälp med biblioteksskort med mera. På första terminen under programmets andra läsår får studenterna läsa andra kurser än de som ges inom programmet. Kurserna måste vara på mastersnivå och ha Asienanknytning och varje val måste godkännas av studierektorn. En del studenter har tidigare läst kurser utan att först ha förankrat det hos studierektor och det har uppstått vissa problem genom att kurserna fallit utanför programmets ram. Centrum för Öst- och Sydöstasienstudier har nu varit extra tydliga med de regler som gäller för att läsa kurser utanför programmet och vad de kan bedöma nu kommer samma problem inte att upprepas.

CIRCLE bedriver i egen regi Masters Programme in Society, Science and Technology. Därutöver finns några fristående kurser som följer LTH:s termins- och läsperiodsindelning. Enligt Administrator of Studies, Emelie Stenborg, följer masterprogrammet de centralt beslutade terminstiderna och börjar 1 september och

slutar 7 juni . Med hänsyn till att det nästan enbart är internationella studenter som läser programmet har höstterminens fjärde 7,5 HP-kurs förlagts så att den slutar i vecka 5, som 2010 slutar 7 februari. Vårterminens första kurs börjar vecka 6. Detta beror på att studenterna vill resa hem över jul. Kurserna är endast öppna för studenter som läser masterprogrammet och intagning till programmet sker endast på höstterminen, varför inga problem i dagsläget uppstår på grund av förskjutningen i tid.

ESS Scandinavia bedriver enligt Communications Officer Marianne Ekdahl inte någon utbildning och planerar heller inte att inrätta någon utbildning på vare sig grund-, avancerad eller forskarnivå.

Functional Food Science Centre bedriver enligt Assistant Manager Maria Johansson inte någon utbildning. Undervisning på kurser vid andra institutioner förekommer, men i mycket liten utsträckning.

Historiska Museet bedriver enligt antikvarie Ulla von Wowern inte någon egen utbildning. Personal vid Historiska Museet medverkar i utbildning vid institutionen för arkeologi och antikens historia. Museet tar även emot praktikanter från museivetenskap under deras praktikperiod.

Internationella Miljöinstitutet (IIIEE) har enligt forsknings- och utbildningskoordinator Kristina Miolin avvikande terminstider jämfört med de centrala bestämmelserna. Inom Internationella Miljöinstitutets masterutbildning EMP Environmental Management & Policy (Masters programme 120 ECTS credits) finns en höst-, en vår- och en sommartermin (20 + 20 + 20 veckor). Dessa tre terminer på plats i Lund föregås av en distanstermin. Då antagning till programmet sker redan inför distansterminen har studenterna gott om tid på sig att skaffa visum om det behövs. Så här beskrivs programmet på Internationella Miljöinstitutets hemsida:

> **Timeline:**
> The Introductory block begins in mid-October 2009 and is finalised nine months later in June 2010. The Advanced block runs from late August 2010 through the rest of the year and the Applied block begins in January 2011 and ends in the end of May. The Thesis research preparations are initiated during the Advanced Block and continue off-campus from the end of May. The Thesis is prepared [ska enligt Kristina Miolin vara presented] and defended the last week of September, and Graduation takes place in the beginning of October 2011 (Källa: http://www.iiiee.lu.se/site.nsf/AllDocuments/0E6118DEAE12FFBDC1256FE000406AB0 Hämtat 2009-06-05)

Terminstiderna varierar enligt Kristina Miolin lite grand år från år. Kommande läsår startar höstterminen 17 augusti. Man försöker ha terminsbyte runt nyår, samt runt 16-17 maj. Under tredje terminen skriver studenterna uppsats och då måste man kunna kontakta människor i Sverige, vilket anses vara möjligt fram till midsommar. Den avvikande terminsstrukturen beror på att många internationella äldre studenter, med hus, familj m.m. hemma inte kan vara iväg i flera år. Internationella Miljöinstitutet har själva kontakt med CSN angående de avvikande terminstiderna.

The Erasmus Mundus Masters Programme in Environmental Sciences, Policy and Management (MESPOM) är ett program som ges i samarbete med flera andra uni-

versitet. Programmets tredje termin ges bl.a. i Lund och börjar då terminen 1 september.

Körcentrum Syd bedriver enligt producent/koordinator Lena Ekman Frisk ingen utbildning i egen regi. Centrumet är en nätverksorganisation och en samordningscentral för körlivet i södra Sverige. Ett exempel på detta är att Sveriges Körförbund i nära samarbete med Körcentrum Syd och Musikhögskolan i Malmö anordnar dirigentkurser under sommaren. Högskolepoäng för dessa kurser kan ges inom ramen för Lunds universitet.

LUCSUS har ett tvåårigt masterprogram, Lund University International Master's Programme in Environmental Studies and Sustainability Science (LUMES). Enligt studierektor Ingegerd Ehn har programmet terminstider som avviker från det centrala beslutet, genom att studenterna börjar i augusti direkt efter arrival day. Detta motiveras av att det finns många internationella studenter på programmet. Första terminen finns det ett stort behov av introduktion för studenterna. Fjärde terminen på programmet är en distanstermin och därför tidigareläggs tredje terminen något för att möjliggöra för studenterna att resa hem innan jul. Terminstiderna kommuniceras såväl till LADOK som till CSN. Läsåret 09/10 är den terminsindelning som rapporterats till CSN följande:
Höstterminen 2009: vecka 35 2009 (24 augusti) – vecka 2 2010 (17 januari)
Vårterminen 2010: vecka 3 2010 (18 januari) – vecka 23 2010 – (13 juni)
Observera att rapporteringen till CSN i praktiken även kan omfatta delar av veckor, det är därför inte säkert att studenterna verkligen börjar 24 augusti eller studerar ända fram till 13 juni.

Max-lab bedriver, enligt Bent Schröder, professor och kontaktperson för grundutbildningen, utbildning på en av de två avdelningar inom Max-lab som är organiserade under naturvetenskapliga fakulteten. Själva laboratoriet är däremot organiserat under universitetets särskilda verksamheter. Utbildningarna följer de centralt beslutade terminstiderna och naturvetenskapliga fakultetens periodindelning.

ODEUM ger kurser i musik i samarbete med konstnärliga fakulteten och området för humaniora och teologi. Enligt director musices Patrik Andersson följer dessa kurser det centrala beslutet om terminstider.

SASNET är ett nationellt nätverk för att främja forskning o utbildning om södra Asien vid alla svenska universitet och inom alla discipliner. SASNET bedriver enligt biträdande föreståndare Lars Eklund ingen utbildning på vare sig grund-, avancerad eller forskarnivå.

Skissernas Museum bedriver enligt museichef Elisabet Haglund ingen utbildning i egen regi, men utbildningar med inriktning på konst besöker regelbundet museet. Museet tar även emot praktikanter från olika utbildningar. Forskning sker utifrån museets stora arkiv och samlingar av studenter både från Lunds universitet och nationella och internationella universitet. Forskningen leds inte från museet, men museets specialister ger handledning.

Trafikflyghögskolan bedriver utbildning som till delar drastiskt skiljer sig från andra utbildningar vid Lunds universitet. Enligt rektor Johan Lundström har kurspaketet Airline Transport Pilot teori terminstider enligt centralt beslut, liksom flyglärarutbildningen. Den senare har dock uppehåll läsåret 2009-2010. Trafikflygar-

programmet har helt andra terminstider än de centralt beslutade. Detta beror enligt utbildningschef Jan Sjöström på att dyrt material som används i undervisningen (flygplanen) inte kan stå oanvända de månader på året när det är bäst flygväder, nämligen under sommaren. Utbildningsstarten varierar. Beslut om terminstider fattas av TFHS rektor efter diskussion i ledningsgruppen. Man tar inte in studenter på betyg utan genomför en selekteringsprocess. Målet är att vara klara med denna process i januari, men utfallet beror på många faktorer, bland annat söktryck och tillgång till flygplan. Kursstart sker någon gång mellan februari och juni.

Exempelvis ser studieveckorna ut så här för studenter som antogs till programmet VT 2008.

2008-16 - 2008-26
2008-30 - 2008-51
2009-03 - 2009-26
2009-30 - 2009-51
2010-02 - 2010-26
2010-30 - 2010-46

Universitetsbiblioteket ger enligt bibliotekschef Christina Friström inga poänggivande kurser. Däremot kan kurser om samlingarna m.m. initieras av såväl institutioner som enskilda studenter och allmänheten.

4.3
Slutsats

Slutsatsen som går att dra utifrån sammanställningen ovan är att beslutet från 1999 inte följs inom hela universitetet. Ett flertal av fakulteterna och flera enheter inom universitetets särskilda verksamheter har beslutat om undantag. Emellertid är dessa undantag inom fakultetsområdena i de flesta fall på gränsen till marginella och handlar på sin höjd om några dagar, även om man tittar på andra läsår än 09/10 (den tidigaste starten utredaren har stött på, förutom vissa undantag för bl.a. förstaårsstudenterna på LTH, är 27/8). Det är inom universitetets särskilda verksamheter som de största avvikelserna finns. Internationella miljöinstitutet och TFHS utmärker sig. Flera fakulteter har beslutat om avvikande terminstider med motiveringen att man vill påbörja terminen en måndag, vilket vore ett argument för att införa terminstider enligt SUHF:s riktlinjer.

Kapitel 5
Förslag till förändrade terminstider vid Lunds universitet

Utredaren har landat i att lägga en rekommendation till universitetets ledning om att fatta ett nytt beslut om terminstidsindelningen vid Lunds universitet. Förändringen omfattar såväl terminernas förläggning i tid som andra aspekter. Den viktigaste motiveringen till förslaget är att det skapar bättre förutsättningar för samordning, inom Lunds universitet och nationellt, än dagens system. Den föreslagna förändringen är ganska liten, varför det inte heller finns så många betydande konsekvenser för verksamheten. Detta har gjort det möjligt att göra ett mer genomgripande arbete med andra delar av utredningen.

För resonemang om införande av ett för Lunds universitet gemensamt system för brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram, se kapitel 8. Utredarens uppfattning är emellertid att en sådan reform endast är genomförbar på längre sikt och att det kan handla om en period på mellan fem och tio år. Detta beror främst på att dagens system inom Lunds universitet inte är anpassade för en sådan förändring, organisationen är mycket decentraliserad. Utredaren menar också att en absolut förutsättning för en sådan reform är att förslaget till beslut nedan följs i sin helhet. Det finns givetvis också fördelar med att besluta enligt förslaget nedan, utan att ha för avsikt att införa gemensamt system för brytpunkter för kursmoduler.

Då det främst är verksamheterna på institutionsnivå som berörs av ett eventuellt beslut **bör områdena vid ett förmodat remissförfarande inför beslutet uppmanas att genomföra ett internt remissförfarande på institutionsnivån**. **Av utredningen framgår det även att en förändring berör många verksamheter inom det tionde området.** Ett remissförfarande fyller också syftet att fånga upp de aspekter som utredaren eventuellt har missat. Givetvis bör förslaget till beslut också MBL-förhandlas.

5.1 Förslaget i korthet

En grundfråga i följande framställning har varit: vilka förändringar skulle behöva göras för att införa gemensamma terminstider, var finns dessa förändringar, vem behöver besluta om dessa förändringar och vem behöver verkställa dem?

- **Lunds universitet bör införa gemensamma terminstider enligt SUHF:s rekommendationer: Höstterminen påbörjas den måndag som infaller mellan 28 augusti och 3 september och pågår i 20 veckor. Påföljande vårtermin påbörjas den måndag som infaller 20 veckor efter höstterminens början och pågår i 20 veckor.**

  Motivering: Ovanstående förslag är det beslut som på sikt skapar bäst förutsättningar för att tillgodose nationella och internationella behov och krav på terminsindelning. Om systemet införs nationellt bör en student t.ex. kunna vara säker på att den avslutande tentan för en utbildning inte krockar med introduktionsmötet för en annan utbildning. För resonemang om internationalisering, se kapitel 6. Förslaget skapar också bättre förutsättningar för samarbeten mellan enheter inom Lunds universitet, i form av samplanering av utbildning.

  Förslaget innebär också en bättre anpassning till studiemedelssystemet, som bygger på kalenderveckor. Det hade varit möjligt att lägga ett förslag om terminer som sträcker sig över fler än 20 veckor. Utredaren har inte gjort detta, bland annat med hänsyn till studiemedelssystemet och studenters allmänt ansträngda ekonomiska situation. Dock bör inte CSN:s regelverk ses som ett oöverstigligt hinder som Lunds universitet i alla lägen måste anpassa sig till, det är också möjligt att utöva påtryckning för att förändra systemet.

- **Delegationen att medge undantag för de utbildningar som kräver annan förläggning eller indelning av läsåret/terminerna bör tas bort**

från områdesstyrelserna och av rektor delegeras till *en* lämplig central funktion som sysslar med utbildningsfrågor och utbildningsadministration. Denna funktion bör även ha huvudansvaret för Lunds universitets kontakt med CSN i dessa frågor. Undantagen bör endast beviljas om de åtföljs av en tillräckligt god motivering. Det är även lämpligt att ta fram riktlinjer för tidpunkt för beslut om undantag inför varje läsår, vad som kan vara grund för undantag och vilka enheter som kan ansöka om undantag.

Motivering: En gemensam funktion skapar en möjlighet till översikt inom LU, som inte finns idag, trots att det står i gällande beslut att ”Beslut om avvikelse från gemensamma terminstider skall delges planeringsenheten.”. För många undantag skulle troligen medföra en återgång till dagens situation. Den centrala funktionen kan med all säkerhet hanteras inom dagens organisation, det behövs ingen ny funktion. Det är viktigt att beslutsvägarna är korta i dessa frågor. Rätt utnyttjad kan denna funktion avlasta administrativt arbete på institutionsnivån, bl.a. genom att fungera som en kunskapsbank kring gällande regelverk.

- **Ta fram riktlinjer för vad som ska ligga inom terminstid. All undervisning, introduktionsmöten som medför registrering av studenter samt ordinarie tentamen bör enligt utredaren ligga inom terminstid. Omtentamenstillfällen, frivilliga förberedelsekurser, sommarkurser och frivillig introduktionsverksamhet behöver enligt utredarens uppfattning inte nödvändigtvis ligga inom terminstid eller regleras närmare på universitetsnivå i dagsläget.**

  Motivering: Det är det ordinarie utbildningsutbudet, där majoriteten av studenterna gemensamt påbörjar, följer och tenterar utbildningar, som skulle vinna på att samordnas i högre grad. När det gäller övrig verksamhet måste det dock alltid finnas en flexibilitet i systemet, som möjliggör individuella lösningar och där det finns frihet för studenter att välja vad de vill ta del av.

- **Internationell kompetens måste knytas till den funktion som beviljar undantag.**

  Motivering: Joint programmes och andra internationella samarbeten kommer av allt att döma att bli vanligare och de har väldigt speciella förutsättningar i fråga om att planera terminstider. Se vidare kapitel 6.

- **Tidigaste lämpliga tidpunkt för införande av den nya terminsindelningen är läsåret 2010/2011 under förutsättning att erforderliga beslut fattas senast under tidig höst 2009 för att möjliggöra god tid för planering för enheter som bedriver utbildning.**

  Motivering: Information om terminstider ska finnas i utbildningskatalogerna och arbetet med dem börjar hösten 2009.

- **Kännedomen om beslutet måste bli god inom hela universitet, ner på avdelningsnivå inom institutionerna, så snart beslutet är fattat. Utredaren rekommenderar därför en från universitetets ledning genom-**

tänkt och aktiv informationsstrategi. Detta gäller såväl de nya terminstiderna, där en översikt över de närmaste tio åren bör bifogas beslutet, se BILAGA 5, som information om hur handläggningen av undantagen ska ske.

Utredaren menar också att det i detta sammanhang vore lämpligt att sprida länk till denna utredning som en del av bakgrundsinformation till beslutet, även om beslutet inte helt skulle följa denna utrednings rekommendationer. Detta i syfte att öka förståelsen för att beslutet fattas så att de konsekvenser, nackdelar och framförallt fördelar som finns med det blir väl kända i organisationen. Det är särskilt viktigt ur perspektivet att förslaget innebär ett visst mått av centralisering, vilket brukar leda till debatt inom Lunds universitet.

5.2 Konsekvenser av förslaget – fördelar och nackdelar

Detta kapitel har som utgångspunkt de frågeställningar som utredaren utgick ifrån i sitt arbete och som godkänts i avrapporteringen av progressionen i arbetet.

Studentmobilitet, hur många studenter berörs på kort och lång sikt?

Fördelar
Samtliga studenter vid Lunds universitet som läser sin utbildning vid mer än ett område berörs potentiellt av beslutet. Bland annat minskar det risken för att utbildningar krockar i terminsskiftet mellan höst- och vårtermin. För vissa studenter vid N och LTH kan studentmobiliteten förbättras även på kort sikt, se vidare resonemang i kapitel 8.2.

Nackdelar
Inga nackdelar har kunnat identifieras.

Konsekvenser för pedagogiskt planerings- och utvecklingsarbete

Fördelar
Om i princip hela Lunds universitet påbörjar terminerna en måndag blir det möjligt för alla att tänka utifrån kalenderveckor i utbildningsplaneringen. Scheman kan lättare återanvändas från ett år till ett annat. Det kan vara en pedagogisk poäng även för studenterna att börja terminen en måndag. Om alla utbildningar har samma start- och slutdatum blir det också lättare att planera samordning av utbildningar. Möjligheter skapas i teorin för att enklare införa gemensamma system för brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram för fler än en fakultet.

Nackdelar
När fakulteterna inte längre får medge undantag själva finns en något mindre möjlighet att helt på egen hand planera utbildningen. Störst konsekvens bedöms uppstå de år när terminen börjar 3:e september, eftersom flera fakulteter tidigare år valt att då börja terminen 27 augusti. Det är viktigt att den funktion som beslutar om undantagen har en tydlig ordning för förfarande och att man vid behov, åtminstone för det första läsåret beslutet gäller, kan agera skyndsamt (med hänsyn bl.a. till studenter som får studiemedel).

Konsekvenser för internationella samarbeten

Fördelar
En samlad funktion som medger undantag, till vilken det finns kopplad internationell kompetens, ger möjlighet till en samlad överblick av hur t.ex. joint programmes förläggs inom Lunds universitet och då kan eventuella mönster kartläggas och förutsättningar för samordning och identifiering av ”best practice” skapas. Se även kapitel 6.

Nackdelar
När fakulteterna inte längre får medge undantag själva finns en något mindre möjlighet att helt på egen hand planera utbildningen.

Konsekvenser för personalplanering (semester m.m.)

För personalplaneringen uppstår konsekvenser som inte omedelbart kan hänföras till att vara fördelar eller nackdelar. Beslutet innebär kalendertekniskt att det vissa kalenderår uppstår ett förlängt sommaruppehåll mellan terminerna, då vårterminen slutar tidigt och höstterminen börjar sent. Den närmaste tioårsperioden inträffar detta 2012 och 2018. 2012 avslutas vårterminen 3 juni (skottår) och höstterminen börjar 3 september. Motsvarande effekt med ett ovanligt kort sommaruppehåll verkar inte uppstå. Se BILAGA 5. Konsekvensen av detta kan bl.a. bli att lokalutnyttjandet av undervisningslokaler ser ut att vara mindre optimalt dessa år, om man tar fram statistik för kalenderåret. Likaså kan konsekvensen bli att det ser ut att vara lägre kostnader för vikarierande undervisningspersonal. Detta torde dock vara tämligen marginella effekter, men det är lika bra att vara medveten om dem från början.

Likaså innebär beslutet att planeringstiden inför vårterminen i januari, när bl.a. information ska skickas ut till de studenter som blivit antagna i andra antagningen, varierar i längd år från år. Exempelvis infaller terminsstart för vårterminen 15 januari 2018 och 21 januari 2019. Med ett gott planeringsarbete och medvetenhet om denna effekt torde det emellertid inte vara något problem. Michael Olofsson, chef på antagningsavdelningen, menar att problemet med att det blir tight om tid mellan nyårsskiftet och vårterminens start uppstår redan idag bland annat på grund av hur trettonhelgen infaller. Det nationella antagningssystemet NyA blir färdiga med andra urvalet i början av januari, därefter beställs etiketter till antagningsavdelningen som distribuerar dem till institutioner m.fl. Det är även möjligt att ta fram informationen elektroniskt och dra ut den på etiketter direkt på institutionen. Michael Olofsson menar att det kan finnas anledning för NyA att tidigarelägga sista svarsdatum för studenter om SUHF:s riktlinjer för start- och slutdatum blir nationell standard. Då information om sista svarsdatum finns i anmälningskatalogerna kräver en sådan förändring god framförhållning. Enligt Einar Lauritzen tog man stor hänsyn till frågan om det nationella antagningssystemets hålltider i arbetet med att ta fram SUHF:s riktlinjer.

Det finns en bra kalender att planera utifrån, som inkluderar de nationella helgdagarna, på Internet (tips från Eva Rosengren på LTH:
http://www.dinstartsida.se/almanacka.asp Hämtad 2009-06-12)

En annan effekt av dagens bestämmelser som kommer att förstärkas av beslutet är att bestämmelserna för semester för Lunds universitet förhåller sig till midsommar. ”Huvudregeln är att semestern automatiskt faller ut från och med första måndagen efter midsommar i en följd.” (Källa: http://www5.lu.se/o.o.i.s/575 Hämtat 2009-06-12) Utredaren har även genomfört en intervju med Staffan Svensson, f.d. personalchef.

Exempel 2011: Midsommardagen (lördag) infaller 25 juni. Terminsstart är 29 augusti. Semester i sju veckor innebär att *två* veckor återstår mellan den allmänna semesterns slut och terminsstart.

Exempel 2012. Midsommardagen (lördag) infaller 23 juni. Terminsstart är 3 september. Semester i sju veckor för samtliga lärare innebär att *tre* veckor återstår mellan den allmänna semesterns slut och terminsstart.

I praktiken inträffar dock ovanstående redan idag, men det förstärks med maximalt tre dagar p.g.a. att terminen kan börja 28 augusti, för de fakulteter som idag följer det centrala beslutet.

Konsekvenser för studieadministrativa system och studieadministrativt planeringsarbete

Fördelar:
En centraliserad hantering av terminstidsbeslut skulle enligt Hans Persson, chef på LADOK-avdelningen, leda till att en bättre överblick uppnås. Det skulle också leda till att en helt rättssäker rapportering till CSN skulle kunna göras. Kunskap om lagar och förordning om studiemedel m.m. finns garanterat hos denna kontaktfunktion. Ett år började t.ex. musiklärarutbildningen tidigare och LADOK-avdelningen hade inte fått information, vilket ledde till att studenterna fick problem med CSN. Persson menar att områdena blir allt sämre och sämre på att rapportera sina avvikande terminstider.

Enligt Michael Olofsson, chef på antagningsavdelningen, skulle gemensamma terminstider underlätta informationsflödet från Lubas till Studera.nu. I dag tilldelas en kurs automatiskt en period i Lubas beroende på startdatum, som sedan överförs till studera.nu och NyA. Därför händer det idag att vissa program och kurser registreras som sommarkurser när de börjar i augusti och då syns de inte på rätt sätt på Studera.nu.

Nackdelar:
Det är viktigt att de faktiska terminstiderna är väl kända i alla delar av organisationen. Det finns en risk i att fel uppgifter matas in i systemen om denna kännedom inte är tillräckligt god. Ett sätt att förhindra detta är att bifoga en bilaga till rektors beslut som redogör för de kommande tio årens terminstider. Ett annat är att i den mån det går förifylla terminstiderna i de studieadministrativa systemen centralt (t.ex. i LUBAS). Detta är inte möjligt idag men går troligen att ordna, enligt Michael Olofsson.

Konsekvenser för institutionernas/motsv. studieinformationsarbete

Fördelar:
Det finns en pedagogisk poäng i att börja terminen en måndag.

Nackdelar:
För de fakulteter där terminsstart har infallit 1 september och där informationsarbetet är mycket decentraliserat uppstår troligen ett större behov av att vara tydlig i informationen till studenterna, när terminsstart inte alltid är samma datum. Detta torde särskilt gälla de påföljande år då det extra långa sommaruppehållet uppstår, t.ex. 2011 när terminsstart infaller 29 augusti och 2012 då terminsstart infaller 3 september. Man bör komma ihåg att studenterna troligen inte är särskilt insatta i regler för terminsindelningen, det är tider för upprop m.m. som är centrala för dem.

Konsekvenser för studenter som får studiemedel

Fördelar:
En termin som omfattar exakt 20 veckor är optimal för studenternas möjlighet att få studiemedel och kunna kombinera detta med sommarjobb.

Nackdelar:
Inga nackdelar har kunnat identifieras.

Konsekvenser för lokalplanering

Fördelar:
Inga fördelar har kunnat identifieras med dagens system för lokalplanering.

Nackdelar:
Inom LU Byggnad, inom sektion Byggnad, IT, Service har intervjuer gjorts med byggnadschef Annette Stambolovski, avdelningschef för ekonomi/systemstöd Sara van Lunteren, avdelningschef för Lokalförsörjning Åsa Bergenudd och säkerhetshandläggare Ann-Charlotte Dahlberg.

Lunds universitet har ett mycket decentraliserat system för att boka undervisningslokaler. Det flesta lokalerna finns utlokaliserade på institutions- och avdelningsnivån och det är också denna nivå som ofta bestämmer om möjligheterna för andra enheter att hyra lokalerna. Om hela universitetet skulle införa samma datum för terminsstart skulle detta enligt Ann-Charlotte Dahlberg, som under en lång tid har jobbat med schemaläggning av de gemensamma lärosalarna, ha en kostnadsdrivande effekt på lokalsidan, då man måste hyra in stora lokaler från externt håll (bl.a. Kulturen, Sparta och Stadshallen) för att klara trycket på stora introduktionsmöten under höstterminens början. I dagens system uppstår detta redan idag, t.ex. läsåret 08/09 då 1 september inföll en måndag. Om förslaget till beslut följdes är Ann-Charlotte Dahlbergs bedömning att denna merkostnad skulle uppstå något förstärkt varje år, med dagens system för lokalbokning.

Alla introduktionsmöten kan enligt de intervjuade inte äga rum samma dag. A-kurserna är ofta problemet, eftersom de gärna vill börja precis på terminsstartsdatumet och ofta är många. Det är högst tryck på lokalerna under den första undervisningsperioden på höstterminen, innan studenterna delats upp i grupper och liknande. Utredaren menar emellertid inte att det finns något egensyfte i att klämma in alla introduktionsmöten under en enda dag, huvudsaken är att de ligger inom terminstid.

Som det ser ut idag finns det inte något enhetligt system för att hantera Lunds universitets undervisningslokaler (alla lokaler är inte inlagda i det centrala systemverktyget TimeEdit Lokal) och därför finns det heller ingen överblick. En reform där man inför gemensamma brytpunkter för kursmoduler för hela Lunds universitet (se kapitel 8) skulle därför bli mycket kostnadsdrivande då det inte finns tillräckligt bra systemstöd för att kunna hantera t.ex. tentamenslokaler. Stora tentamenslokaler är dyra i drift då nyttjandegraden är låg.

Samtliga intervjuade personer inom LU byggnad menar att en förutsättning för att kunna införa gemensamma brytpunkter för kursmoduler inom terminens ram är att börja se undervisningslokalerna som en gemensam resurs för hela LU. Handläggningen av schemaläggningen av undervisningslokaler bör optimeras och centraliseras. Det finns troligen lokaler i det totala beståndet som skulle kunna utnyttjas bättre och det finns hörsalar och andra stora lokaler i de bestånd som är decentraliserade idag. En optimering skulle också förutsätta att hela dagen utnyttjas för undervisning: kl 8-10, 10-12, 12-14, 14-16, 16-18. Idag vill många ha undervisning t.ex. 9-11 vilket inte är optimalt ur ett lokalplaneringsperspektiv.

De intervjuade menar att det finns systemstöd som skulle kunna underlätta hanteringen av lokaler, där man har ”close proximity”, d.v.s. där man har företräde till undervisningslokaler som finns nära t.ex. en institution, men där andra kan boka lokalerna i efterhand. Systemet skulle kunna införas t.ex. för lokaler som har minst 50 platser, men i så fall måste först en inventering av universitetets undervisningslokaler göras. **De intervjuade menar att den kostnadsdrivande effekt som förslaget till beslut om införande av samma start- och slutdatum för hela Lunds universitet skulle innebära skulle kunna avhjälpas avsevärt om en sådan reform genomfördes.**

För mer avancerade resonemang om Lunds universitets lärandemiljöer och behovet av samordning, se rapporten ”Framtidens lärandemiljöer vid Lunds universitet” (Dnr RÄ 2008/192).

Konsekvenser för studentbostäder

Fördelar:
Enligt Monika Frank, kundcenterchef på Stiftelsen AF Bostäder (AFB), önskar AFB en tydlighet från Lunds universitets sida gällande terminstiderna, vilket skulle uppnås om förslaget till beslut följs. AFB vill också gärna få besked om vilka terminstider som gäller, då de själva identifierar terminstider då det finns bestämmelser om att de boende studenterna måste ta minst 15 HP per termin för att få bo kvar. Höstterminen pågår enligt denna definition: 1 september – 31 januari och vårterminen: 1 februari – 31 augusti. Avvikelserna beror på att man ska ha chans att räkna poäng som tas under omtentamenstillfällen.

Nackdelar:
Studenter som vill ha bostad från bl.a. AFB disponibel vid terminsstart får betala hyra fr.o.m. 1 augusti de år terminen börjar i augusti, då AFB har inflyttning den 1:e i varje månad, liksom de flesta andra aktörer på marknaden. Denna bestämmelse beror främst på regleringar i hyreslagen. Vissa aktörer godkänner inflyttning den 15:e, men inte AFB. Problemet med en ”extra” månadshyra uppstår för många studenter redan idag, där fakulteterna har tagit beslut om avvikande terminstider. Det är dock vanligt att den hyresgäst som flyttar ut kommer överens med den hy-

resgäst som ska flytta in om tidigarelagd inflyttning. AFB har fler uppsägningar till sista augusti än till sista juli. Studenter vill kunna göra klart sin uppsats, skriva omtenta etc. innan man flyttar ifrån Lund. Korridorrum och vissa pentryrum är hyresfria under sommaren hos AFB.

De inresande studenter som får bostad via universitetets enhet Bostäder för utbytesstudenter har inflyttning i början av augusti och därmed skulle förslaget till beslut inte påverka dem, enligt avdelningschef Ulrika af Sillén.

Kapitel 6
Internationella behov och krav

I direktiven till denna utredning anges att konsekvensanalysen av att införa gemensamma terminstider bland annat ska omfatta hänsyn till internationella behov och krav . Redan tidigt i utredningsarbetet framkom det att en internationell anpassning av förläggningen av terminerna i princip är omöjligt att åstadkomma. Utredaren har därför, efter samråd i samband med avrapportering om progressionen i utredningsarbetet, valt att inte ta fram något skarpt förslag till terminstider, som är anpassade efter internationella behov och krav. Däremot genomförs i det följande ett antal resonemang som berör frågan.

6.1
Inom Lunds universitet

Ett flertal olika internationellt initierade intervjupersoner har gett en samstämmig bild av att terminstiderna ser mycket olika ut i olika länder, såväl globalt som inom Europa. Detta gäller både terminernas förläggning i tid på kalenderåret som terminernas längd. Det finns en databas över Lunds universitets ämnesövergripande avtal som bland annat inkluderar samarbetsuniversitetens terminstider: (http://cfsrv10.cfadm.lu.se/avtal/luup_avtal.lasso Hämtat 2009-06-25). Det finns också en relativt samstämmig bild om att det inte finns några starka önskemål om förändrade terminstider utifrån en internationell behovsbild. Åsa Grunning, f.d. masterkoordinator vid Lunds universitet, formulerade det kärnfullt så att om det hade funnits något system som hade varit vanligast hade vi redan vetat vad det skulle vara.

Det finns som utredaren ser det tre aspekter av internationella behov och krav. Dels handlar det om att ta hänsyn till regelverk för utländska universitet som Lunds universitet har samarbete med, dels handlar det om att ta hänsyn till inresande studenters behov och krav och dels handlar det om utresande studenters behov och krav.

Under utredningsarbetet blev det allt tydligare att det är viktigt att inte se de internationella studenterna som en homogen grupp. Det är betydligt viktigare att ta hänsyn till studenternas livssituationer än till deras nationaliteter. De internationella studenterna har t.ex. ett större behov av introduktion eftersom de i mindre utsträckning känner andra som ska börja studera vid Lunds universitet och behöver hjälp med praktiska göromål såsom att få tag i en bostad. För stor flexibilitet i terminsindelningen skulle omöjliggöra gemensam introduktion.

Under utredningen genomfördes en intervju med Katarina Wingkvist, internationell handläggare och utresandeansvarig, Catharina Hjalmarsson, internationell handläggare och Lena Jonsson, internationell handläggare från studentmobilitetsgruppen inom sektion student och utbildning. Denna kunniga trio såg inga möjligheter till anpassning av terminstiderna. De är olika inom Asien, olika inom Europa och Ryssland. I Nordamerika och Kanada börjar höstterminen vanligen efter labour day (labour day infaller första måndagen i september), vilket stämmer någorlunda överens med systemet vid Lunds universitet. Trion påpekade att det finns ett mycket stort antal universitet som har avtal med Lunds universitet gällande utbytesstudier. Enligt verksamhetsplanen för 2009 fanns det 667 partneruniversitet för det akademiska året 07/08. Varje avtal berör i regel mellan 1-12 studenter. När det gäller utresande studenter sker en anpassning till värduniversitetets terminstider.

Åsa Grunning instämde i bilden av att terminstiderna ser mycket olika ut i olika länder. Hon påpekade särskilt att det är viktigt att tänka på kursstorlek och terminstider vid planering av joint programmes. Utomlands finns inga 7,5 HP-kurser och det är viktigt att man då man planerar programmen är överens om vilka terminstider som ska gälla för programmet och att man är överens om antalet ECTS-credits. Joint programmes följer inte en mall, det finns många olika sätt att planera utbildningen genom distansstudier, tillgodoräkning av kurser på hemuniversitetet m.m. Grunning menar att det är viktigt att kunna få undantag för internationella samarbetsprogram vid en framtida hårdare reglering av terminstiderna. Denna typ av program kommer framöver även att ligga under vanliga fakulteter, från att tidigare ha legat under tionde området. I slutrapporten ”Stödbehov relaterade till Joint Programmes och andra gränsöverskridande program på avancerad nivå” (Patricia Tennberg och Teresia Rindefjäll, Dnr RÄ 2008/106) finns många viktiga aspekter presenterade gällande planering av sådana program. Här följer ett utdrag ur rapporten, ur bilagan Processbeskrivning:

> **Terminstider & omfattning i poäng och terminer**
> Även om man gemensamt nu använder sig av ECTS poäng så är det viktigt att komma ihåg att man ofta har olika system för hur långa kurser ska vara inom en termin. I Sverige har vi ofta kurser på 7,5 eller 15 högskolepoäng men i många länder har man istället 3 stycken 10-poängskurser.
> [---]
> Terminstider kan också variera och det är viktigt att ta hänsyn till terminstider i olika länder och hur de påverkar studenters möjligheter, t.ex. med hänsyn till studielån. Undersök hur flexibla systemen är hos de i konsortiet ingående lärosätena, för det mesta går frågan att lösa om en medvetenhet om problematiken finns med i beräkningarna. (s. 7)

Grunning påpekar att handläggningstiderna inom migrationsverket för många utomeuropeiska studenter innebär en kamp mot klockan varje år och att det därför skulle underlätta något att påbörja terminen senare i september. Emellertid finns det ett sätt att åtminstone delvis lösa frågan genom att förbättra dialogen mellan lärosäten och migrationsverket. Förstagångsansökningar skulle kunna hanteras i Malmö, på lokalkontoret och förslagsvis hade man kunnat ha gemensam arbetsgrupp med aktuella lärosäten. Prövningen för de antagna studenter som skickat in korrekta handlingar tar upp till 12 veckor under sommaren, trots att det på migrationsverkets hemsida står att det tar 6-8 veckor. De internationella studenterna får sina antagningsbesked 7 maj.

Utresande studenter vill ofta åka till engelskspråkiga länder. Även Spanien, Frankrike och Tyskland är populära länder.

6.2 Strategier, samarbeten och avsiktsförklaringar för internationell mobilitet

Följande står om internationalisering i Strategisk plan för Lunds universitet 2007–2011:

> **Internationalisering**
> För ett stort universitet som Lunds är internationell samverkan ett självklart inslag inom forskning och utbildning. Likväl måste ambitionsnivån höjas och flera konkreta åtgärder vidtas. En markerad internationalisering i utbildningen höjer kvaliteten och är en förutsättning för att vi ska vara absolut ledande i Europa. Det internationella perspektivet ska integreras från början i nya projekt och nya program. En internationell profil på utbildningen stärker studenterna på en alltmer internationaliserad marknad. Internationalisering ska vara ett självklart inslag också inom administration och marknadsföring.
>
> En prioritering av våra internationella och formaliserade samarbeten med andra lärosäten görs, i syfte att skapa färre men mer utarbetade och långsiktiga relationer. Samarbeten inom Universitas 21, The League of European Research Universities och Öresundsuniversitetet skall intensifieras. Samverkan med Mellanöstern, Öst- och Sydöstasien samt Sydasien ska utvecklas och relationer med universitet och andra relevanta institutioner i utvecklingsländer förstärks. Uppföljning, utveckling och avveckling av existerande avtal genomförs och strategiska allianser utvecklas.
>
> En ökande andel av våra studenter ska tillbringa en del av sin utbildning utomlands. Alla studenter ska ges möjlighet att bedriva utlandsstudier och en ökande del av dem som tar masterexamen ska ha tillbringat någon studieperiod utomlands. Alla doktorander ska beredas tillfälle att förlägga delar av sin forskarutbildning vid ett utländskt lärosäte med bibehållen studiefinansiering. Servicefunktionen till utresande studenter ska förbättras. Lärare ska erbjudas möjlighet att undervisa perioder utomlands.
>
> Samarbetsprojekt som joint programs och joint summer schools utvecklas.

”Policy för internationalisering vid Lunds universitet 2008-2011” (Dnr RÄ 2007/357) anger inte några prioriterade samarbeten utöver dem i den strategiska planen. Dock konstateras att Lunds universitet ska ”fortsätta de långsiktiga relationerna med universitet i Europa och Nordamerika”. Det har också framkommit att enskilda fakulteter, institutioner och ämnen har ofta egna mer ämnesorienterade samarbeten som är centrala för dem.

U21 har som ett av sina framstående syften att uppmuntra och stimulera studenternas rörlighet mellan medlemsuniversiteten. Det finns en särskild plan och strategi för studentmobiliteten, benämnd Shanghaideklarationen. I ett särskilt studentmobilitetsprojekt ingår en representant från varje lärosäte. I U21 ingår, förutom Lunds universitet, ledande universitet i Australien, Nya Zeeland, Hong Kong, Korea,

Singapore, Indien, Kina, USA, Kanada, Mexico, Irland och Storbritannien. (Källor: http://www.lu.se/om-lunds-universitet/internationalisering/universitas-21/u21-student-mobilitet och http://www.lu.se/om-lunds-universitet/internationalisering/universitas-21 Hämtade 2009-06-10)

LERU – League of European Research Universities – grundades 2002 för att hjälpa fram europeisk forskning. Organisationen drogs igång av några av Europas främsta universitet; bland annat universiteten i Cambridge, Oxford, Helsingfors, Heidelberg och Karolinska institutet. Lunds universitet blev invalt 2006 och är nu ett av tjugo medlemsuniversitet. Målet för LERU är att påverka europapolitiken så att Europa ska kunna leva upp till den så kallade Lissabonstrategin, som bland annat strävar efter att Europa ska komma ikapp USA både vad gäller innovationer och forskning senast år 2010. LERU är således främst ett samarbete som gäller forskning, inte utbildning. (Källa: http://www.lu.se/om-lunds-universitet/internationalisering/internationella-universitetsnaetverk Hämtat 2009-06-10)

När det gäller Øresundsuniversitetet har de danska universiteten enligt Sara Virkelyst, projektledare inom utbildningssekretariatet, en termin som börjar i starten av september. De har tentamensperiod efter jul och fram till slutet av januari/starten av februari. Nästa termin börjar direkt och löper in i mitten/slutet av juni. Det danska studieåret är alltså några veckor längre än det svenska. Strukturen inom terminerna är oftast den att kurserna löper parallellt och inte i heltidsblock, vilket leder till att studenter i Danmark har två stora tentamensperioder per år.

Under utredningen genomfördes en intervju med Pär Svensson, avdelningschef, Ulrika Qvist Mathiesen, internationell handläggare, Teresia Rindefjäll, programhandläggare och Miguel Cornejo Herrera, internationell handläggare vid avdelningen för internationella relationer inom sektion forskning innovation och extern samverkan. Under intervjun bekräftades bilden att det inte går att göra en internationell anpassning av terminstiderna då systemen i olika länder och vid olika universitet skiftar mycket, även inom ramen för de prioriterade samarbetena, t.ex. U21. För inresande studenter från Sydamerika och Australien kan det passa bättre för studenterna att påbörja sin utbildning under vårterminen, något som är fullt möjligt i dagens system.

Enligt Pär Svensson påbörjades Erasmus-samarbetet för cirka femton år sedan för att främja mobilitet inom Europa och förbättra studenters möjligheter till universitetsutbildning i andra europeiska länder. Idag finns ett system för ECTS, men ännu inga gemensamma terminstider. Det tar tid att skapa internationella samarbeten.

Erasmus Mundus External Cooperation Window är ett stipendie- och mobilitetsprogram för högre utbildning och forskning, initierat och finansierat av EU. För närvarande ingår LU i åtta geografiska samarbetsområden, s.k. lotter. Varje lott drivs av ett konsortium av högst 20 partneruniversitet från både EU-länder och icke-EU-länder. Lunds universitet koordinerar tre av konsortierna: Jordanien, Syrien och Libanon; Indien; och Kina (Källa: http://www.lu.se/o.o.i.s/12255 Hämtat 2009-06-10). En del av arbetet handlar enligt Pär Svensson om att påverka systemen så att man underlättar för studenter att åka från och till Europa, men här har man bara precis börjat arbeta med frågan, jämfört med femton års arbete på europeisk nivå.

I samband med det fortsatta arbetet med den s.k. Bolognaprocessen finns det initiativ på Europanivå för att harmonisera terminstiderna. Utredaren har haft kontakt med Michael Hörig från European University Association (EUA, SUHF:s motsvarighet på Europanivå). Inom denna organisation initierades en utredning, bl.a. på initiativ från de tyskspråkiga länderna, men utredningen lades åt sidan när man insåg att en harmonisering vore mer eller mindre omöjlig i dagens situation. Så här sammanfattade Michael Hörig situationen via e-post:

> Bengt [Bengt Karlsson på SUHF, utredarens anmärkning] was also right about the work EUA has done on the harmonization of the academic calendars. This work was initiated upon the request of our Swiss rectors' conference member (CRUS). They had done a first draft survey and asked for EUA pick up this topic, as the German speaking rectors conferences had agreed to harmonise their academic calendars.
>
> EUA has gathered additional information through questionnaires to its national rectors' conferences, but this work was never finalized. It was decided to pick up the issue of harmonizing academic calendars again when discussing barriers to mobility.
>
> From the results you will see that it is extremely difficult for Swedish/Nordic institutions to adapt to the continental time schedule, as the academic calendars are very different and also have cultural and geographical origins.

Enligt en artikel i University World News kommer den slutgiltiga harmoniseringen inom Tyskland först att äga rum 2010.

> Germany's semester structure in higher education has been under review for some time now, the magic word once again being the Bologna process. A new structure, it is widely felt, could bring the system more into line with other European countries and facilitate student mobility. Critics claim, however, that no uniform international structure of semesters or trimesters exists anyway and they point to difficult obstacles that across-the-board reform would confront. [---]But a final decision on the matter will not be taken before 2010. (Gardner, Mike ”GERMANY: New semester plans spark debate” *University World News* 12 October 2008, Issue 0048 http://www.universityworldnews.com/article.php?story=20081010091948723 Hämtat: 2009-06-02).

En intressant tillbakablick kan göras genom SUHF:s rapport ”För- och nackdelar med ett utökat studieår” (2003-04-28), där förhoppningar på den kommande Bolognareformen kan skönjas:

> 4. 2 Internationell eller europeisk samordning
> Samarbetssträvanden präglar högre utbildning och forskning i Europa. Globaliseringsprocessen påverkar också högskolesektorn högst avsevärt. Idag ser utbildningsutbud, utbildningarnas längd och terminernas förläggning mycket olika ut i de europeiska länderna. Det finns för närvarande ingen harmonisering av terminsindelning eller längd på läsåret. Bolognaprocessen kan förväntas bidra till en ökad samsyn i ett europeiskt perspektiv.

Man kan konstatera att mycket samordning och försök till samordning har skett i samband med Bolognaprocessen. Dock har inte terminstiderna hittills blivit den högst prioriterade frågan. Detta kan vara på väg att ändras. På den rent politiska nivån av Bolognaprocessen finns det uttalanden om att satsa på att öka mobiliteten. I april 2009 träffades de europeiska ministrarna för att diskutera Bolognaprocessens fortsättning. ”Mobility” är ett av de viktigaste ledorden. Kommunikén fastställer bland annat följande:

> 18. [---]We call upon each country to increase mobility, to ensure its high quality and to diversify its types and scope. In 2020, at least 20% of those graduating in the European Higher Education Area should have had a study or training period abroad.
> 19. Within each of the three cycles, opportunities for mobility shall be created in the structure of degree programmes. Joint degrees and programmes as well as mobility windows shall become more common practice. Moreover, mobility policies shall be based on a range of practical measures pertaining to the funding of mobility, recognition, available infrastructure, visa and work permit regulations. Flexible study paths and active information policies, full recognition of study achievements, study support and the full portability of grants and loans are necessary requirements. Mobility should also lead to a more balanced flow of incoming and outgoing students across the European Higher Education Area and we aim for an improved participation rate from diverse student groups.
> (“The Bologna Process 2020. The European Higher Education Area in the new decade. Communiqué of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education, Leuven and Louvain-la-Neuve, 28-29 April 2009”
> http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/conference/documents/Leuven_Louvain-la-Neuve_Communiqu%C3%A9_April_2009.pdf
> Hämtat 2009-06-02)

Även om inte enskilda lärosäten, utan snarare stater, är den målgrupp som kommunikén avser kan det vara relevant för Lunds universitet att förhålla sig till innehållet i den när det gäller att eventuellt sträva efter harmonisering av terminstider inom Europa.

6.3 Rekommendationer

En parantetisk reflektion i detta kapitel som kan vara värd att notera är att CSN i sina föreskrifter och allmänna råd har tagit fram schabloner för beräkning av studiemedelstilldelning utifrån terminernas längd i ett flertal andra länder, bl.a. USA, Storbritannien, Australien och Spanien, se BILAGA 3. CSN:s regelverk är inte helt oproblematiskt i förhållande till vilka begränsningar det medför för Lunds universitet att ändra terminstiderna. Detta inte minst då systemet utgår från kalenderveckor och inte beräkningen av European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS-credits).

En annan sådan reflektion är att ett eventuellt införande av studieavgifter för studenter utanför ESS kraftigt kommer att påverka flödet av inresande studenter till Lunds universitet. Denna parameter är viktig att ha med i framtida resonemang i frågan. I rapporten ” Master Programme Nationality Analysis – Autumn 2008 En-

rolment” (John Wedderburn, rapporterades på Interpols möte i april 2009) konstateras att de utomeuropeiska studenterna dominerade bland de utländska studenter som var registrerade på masterprogrammen höstterminen 2008. Undersökningen tog inte hänsyn till de studenter som var registrerade på fristående kurser inom programmen:

> Summary
> • The Autumn 2008 enrolment to English taught master programmes was analysed
> • There were 1465 students in total
> • 67% of the students come from non EU countries
> • Many programmes have none, or only a few, European students
> • Swedish students registered for the entire programme are in a minority.
> • These data suggest that the impact of tuition fees on enrolment numbers will be severe, with several faculties and centres being particularly affected.
> • European enrolment is low and dominated by students from Sweden and Norden.

Den relativt färska kommunikén och informationen från EUA om att en europeisk harmonisering av det akademiska året fortfarande är aktuell, med anledning av diskussionen om barriärer för mobilitet, är två viktiga signaler om att frågan om internationell harmonisering av det akademiska året börjar röra på sig inom Europa. Vidare finns det avsiktsförklaringar om mobilitet för studenter på en global nivå, bland annat inom U21 och the International Association of Universities. Utredaren menar att det framstår som fullt möjligt och till och med lämpligt för Lunds universitet, som ett av Sveriges viktigaste och mest internationellt aktiva universitet, att vara pådrivande i frågan om att harmonisera terminstiderna internationellt, åtminstone på europeisk nivå, i det fall att Lunds universitet bestämmer sig för att man vill se en sådan utveckling. Detta kräver emellertid en omfattande nationell diskussion och en genomlysning i förhållande till flera olika myndigheters verksamhet. Utredaren menar att det rimliga vore att verka för att en internationell harmonisering föregås av en nationell harmonisering. I ljuset av att det genom de intervjuer utredaren har genomfört har framkommit att det finns många personer inom Lunds universitet som önskar en internationell harmonisering verkar det också fullständigt rimligt att i ett första steg åtminstone harmonisera terminstiderna *inom* Lunds universitet.

Utredaren kan slutligen konstatera att det verkar finnas en övertro och en önskan om att terminstiderna vore harmoniserade internationellt, men att det i praktiken skulle krävas en mycket stor kraftansträngning för att få detta till stånd.

Information, bland annat om det akademiska året, för universitetsutbildning inom olika länder i världen finns i en databas på the International Association of Universities hemsida: http://www.unesco.org/iau/onlinedatabases/index.html (Hämtat 2009-06-10). Utredaren har inte valt att lägga tid på att göra en egen sammanställning av att systemen ser olika ut och hänvisar den intresserade att ta del av denna utmärkta översiktliga databas. Stalltipset är att söka på orden ”academic year”.

Förslag på åtgärder för att bättre tillgodose internationella behov och krav är i korthet:

- **Förbättra dialogen med migrationsverket, gärna i samarbete med andra lärosäten, för att internationella studenter som kommer utanför Europa ska få sina uppehållstillstånd i tid. Universitetets ledning kan eventuellt verka för att det inrättas en direkt dialog med det lokala kontoret.**
- **Se till att internationell kompetens knyts till den funktion som ska avgöra vilka utbildningar som kan få undantag från de ordinarie terminstiderna.**
- **Se till att vara lyhörd för de behov av alternativa terminstider som uppstår i samband med att det utvecklas joint programmes och annan internationellt gränsöverskridande utbildning.**
- **Påverka SUHF och andra nationella instanser att verka för harmonisering av terminstider internationellt, med början på europanivå, bl.a. via EUA.**

Kapitel 7
Förslag som dykt upp men avfärdats

7.1
Ett läsår med en höstterminen som slutar innan jul

Den önskvärda förändring av terminstiderna vid Lunds universitet som förts fram flest gånger under utredningen från flera olika enheter är önskemålet att höstterminen borde sluta innan jul. De internationella studenternas situation har särskilt lyfts fram på grund av deras behov av att resa hem över julen. Inom många utbildningar leder detta till problem då många studenter inte har möjlighet att eller väljer att inte komma tillbaka efter juluppehållet och därmed har man behövt göra speciallösningar för tentamen för dessa studenter. Utredaren har tagit hänsyn till dessa problem, men inte lagt fram ett förslag som tar hänsyn till dem av flera skäl, som redogörs för nedan.

Ett sätt att ändra systemet vore att tidigarelägga höstterminens början och införa ett juluppehåll (de önskvärda effekterna av att sluta terminen innan jul går om intet för programutbildningarna om vårterminen börjar omedelbart efter höstterminen.) Om varje termin även fortsättningsvis ska omfatta tjugo veckor skulle höstterminen behöva börja i början av augusti. Emellertid har det under utredningens gång framkommit flera skäl till att inte genomföra denna förändring.

- Augusti är en viktig månad för vetenskapliga konferenser. Så här skriver SUHF i sin rapport ”För- och nackdelar med ett utökat studieår” (2003-04-28): “Forskarkonferenser och kongresser under sommartid är regelbundet återkommande inom det internationella forskarsamhället. Det är viktigt att svenska lärare och forskare har goda förutsättningar att delta i sådana aktiviteter. Nuvarande system ger sådana möjligheter.”
- Terminsstart skulle inkräkta på den semesterperiod för lärare (7 veckor efter midsommar) som är avtalad inom Lunds universitet.
- Nationella behov och krav skulle inte tillgodoses genom denna lösning, bland annat skulle LU kraftigt frångå SUHF:s riktlinjer för terminstider och samarbetet inom det nationella antagningssystemet skulle försvåras, eller omöjliggöras.
- Augusti tenderar allt mer att bli en semestermånad i Europa och Sverige.

- Om det finns någon tendens bland de europeiska universiteten så är det att höstterminen börjar senare under hösten än i Sverige. En tidigareläggning skulle innebära att Lunds universitet kommer ännu mer i osynk internationellt sett, vilket rimligen också skulle leda till att utländska studenter skulle få svårare att planera in en termin vid Lunds universitet.
- Migrationsverkets handläggningstider av uppehållstillstånd för utomeuropeiska studenter är ett problem idag, då vissa studenter inte kan påbörja sin utbildning för att de får sitt uppehållstillstånd alltför sent. En tidigareläggning av höstterminen skulle spä på dessa problem.
- Ett juluppehåll skulle enligt gällande regelverk inte ge studenter någon möjlighet att få studiemedel under juluppehållet. Detta skulle påverka studenternas ekonomi negativt och dessutom skulle denna negativa inverkan inträffa i samband med julen.
- Studenter vid Lunds universitet skulle troligen få svårare att konkurrera på sommarjobbsmarknaden eftersom nästan hela augusti skulle upptas av studier. Det skulle troligen även bli svårt för studenterna att hitta inkomstbringande sysselsättning under juluppehållet.

Utredaren rekommenderar därför att man på fakulteter och institutioner istället strävar efter att lösa problemet med att höstterminen slutar en bit in i januari genom indelning av kursmoduler och tentamensperioder inom terminen.

Problemet med att internationella studenter vill åka hem över jul handlar inte om nationalitet utan om livssituation. Gissningsvis beter sig svenska utbytesstudenter likadant när de är internationella. I sammanhanget bör Lunds universitet även ta hänsyn till att utbildningen ska vara konfessionslös, det finns studenter som firar andra högtider än jul och påsk.

7.2 Andra scenarion som har avfärdats från utredningen

- Införande av treterminssystem. Enligt uppgift från flera olika internationellt initierade källor är tendensen snarare att länder som haft treterminssystem går över till tvåterminssystem. Därför har inte utredaren bedömt det som en framkomlig väg att införa treterminssystem vid Lunds universitet, särskilt som detta skulle få mycket stora konsekvenser för det pedagogiska utvecklingsarbetet med kursutbudet samt göra att Lunds universitet har ett system som väsentligt skiljer sig från andra svenska lärosäten.
- Termin som börjar senare i september. Nästan inga sådana önskemål har framkommit, dock kommer det troligen att vara rimligt att se över en sådan förskjutning i samband med en eventuell framtida internationell harmonisering
- Olika långa terminstider. Ett exempel på detta förfarande finns bland annat vid Uppsala universitet, där juristutbildningen enligt Einar Lauritzen hade en terminsindelning där 18 poäng (i det gamla systemet) lästes under höstterminen och 22 poäng på vårterminen. Emellertid avser man nu börja med intagning på vårterminen och har därför beslutat att dela terminerna så att de omfattar 30 HP vardera. Om utbildningarna vid Lunds universitet enbart hade bestått av program med intag på hösten hade det inte funnits några hinder för att ha olika längd på terminerna. Det blir däremot problematiskt för utbildning som ges i form av fristående kurser och programutbildningar som ges såväl höst- som vårtermin om studenter skulle få kortare tid på sig att läsa 30 HP på hösten än på våren.

Kapitel 8
Indelning inom terminerna

Redan tidigt i utredningsarbetet stod det klart att det inte är start- och slutdatum för terminerna som är den avgörande faktorn som gör att det är svårt att samordna kursutbud eller låta studenter samläsa. Den fakultet som brukar lyftas fram som avvikande när det gäller terminstider är LTH, men i praktiken ligger LTH:s terminstider numera mycket nära de centrala bestämmelserna för universitetet, med undantag för de studenter som läser första terminen på campus Lund. Det nyss avslutade läsåret, 08/09, hade LTH exakt samma terminstider som de centrala, eftersom 1 september inföll på en måndag. Frågan om terminstider verkar under åren nästan ha fått en mytisk karaktär, där man hänför terminsindelningen till problem som egentligen inte är så stora eller som åtminstone inte till största delen beror på terminstider. Enligt Charlotte Leoo på CSN är tendensen också att allt färre avvikande terminstider rapporteras från Lunds universitet.

I sammanhanget är det relevant att återgå till SUHF:s rekommendationer för ökad studentrörlighet och titta närmare på den andra delen av punkten om terminstider: ”Samråd om brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram bör fortlöpande ske dels inom lärosätena, dels mellan olika lärosäten.” Enligt Einar Lauritzen kommer denna skrivning sig av att gemensamma terminstider inte löser alla rörlighetsproblem, däremot ger det förutsättningar för vidare samordning och samarbete. Problematiken stannar med andra ord inte upp vid terminsgränserna.

Vad som har stor potential att skapa hinder för rörlighet och som också de facto skapar problem inom Lunds universitet är att fakulteterna har olika system för brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram. Inom universitet finns flera olika beteckningar för sådana system, t.ex. läsperioder på LTH och periodindelning på Naturvetenskapliga fakulteten. Utredaren har valt att använda sig av SUHF:s term eftersom den beskriver fenomenet på ett tydligt sätt.

Det allra tydligaste exemplet på problem som finns inom Lunds universitet är situationen på de mellan LTH och N delade institutionerna, där de i särklass största problemen finns på KILU (Kemiska institutionen vid Lunds universitet) som får tjäna som exempel i kapitel 8.2. LTH:s indelning i läsperioder försvårar samplanering av kurser (och delkurser) med t.ex. naturvetenskapliga fakulteten då en delkurs som ger 15 högskolepoäng inte motsvarar 10 veckor, på grund av omtentaperioder, juluppehåll och påskuppehåll. Problemen inom N och LTH bör i sammanhanget inte ses som en isolerad företeelse, utan snarare som ett symptom på samarbetsproblem som kan uppstå när man har olika system för att organisera utbildningen. Det är också viktigt att hålla i minnet att det finns ett oändligt antal potentiella samarbeten inom Lunds universitet. Ju mer flexibel man är för relevanta samarbeten med andra utbildningar eller ämnen, desto mindre risk torde man löpa att ämnen läggs ner eller tvingas till neddragning i andelen lärarledd tid på grund av för dåligt studentunderlag och därmed för dålig ekonomi. En sådan flexibilitet stämmer också bra överens med målet i ”Strategisk plan för Lunds universitet för 2007-2011” om gränsöverskridande samverkan i utbildningen:

> Samverkan inom utbildningen ska utöver kvalificerad kärnkompetens ge våra studenter också en bredare kunskapsbas. Varje fakultetsområde ska

> erbjuda kurser eller program tillsammans med andra fakultetsområden. Former för ökad utbildningssamverkan med företag, myndigheter och organisationer prövas. (Dnr I A9 4470/2006)

Utredaren har kommit fram till att det vore allt för brådmoget handlat att i detta läge föreslå ett system för brytpunkter för kursmoduler som skulle kunna gälla för hela Lunds universitet. De främsta anledningarna till att utredaren har valt att inte lägga något sådant förslag är dels att det inte ingick i direktiven för utredningen, dels att frågan bör vara djupt förankrad i det pedagogiska utvecklingsarbete som bedrivs inom universitetet. En annan anledning är att fakulteternas system idag ser olika ut. Någon inventering av systemen på institutions- eller programnivå har inte gjorts i denna utredning, utredaren har valt att stanna vid fakultetsnivån i översikten nedan. Ett centralt beslut om start- och slutdatum för terminstider för hela Lunds universitet, där det inte finns fri delegation på att göra undantag, är ett viktigt första steg för att ens kunna överväga ett system för brytpunkter för kursmoduler som skulle kunna gälla inom hela LU.

Det finns exempel på andra svenska universitet som har tagit beslut om ett gemensamt system för att underlätta rörlighet för studenter på olika sätt.

Umeå Universitet har en modell för fyra 7,5 HP-kuser per termin. Källa: http://www.umu.se/utbildning/antagning/datum/ (Hämtat 2009-06-04)

> Höstterminen 2009: 31 augusti – 17 januari
>
> Indelad i fyra 7,5 högskolepoängskurser med normal studietakt*:
> 2009-08-31 – 2009-10-04
> 2009-10-05 – 2009-11-03
> 2009-11-04 – 2009-12-06
> 2009-12-07 – 2010-01-17
> Vårterminen 2010: 18 januari – 6 juni
>
> Indelad i fyra 7,5 högskolepoängskurser med normal studietakt*:
> 2010-01-18 – 2010-02-21
> 2010-02-22 – 2010-03-24
> 2010-03-25 – 2010-05-02
> 2010-05-03 – 2010-06-06
> Sommaruniversitetet
>
> Sommarkurser ges fr.o.m. juni månad i anslutning till vårterminens slut t.o.m. utgången av augusti. Juli månad är undervisningsfri.
>
> - I undantagsfall, då utbildningen kräver annan förläggning, kan avvikelser förekomma.

Vid Linköpings universitet har man valt en annan modell. Där beslutar fakulteterna själva om terminstider enligt Lars Rydberg, planeringsdirektör, men utbildningen delas in i olika schemaläggningsblock. Så här står det i ett förslag till beslut som ligger på LiU:s hemsida:

> Universitetsledningen har beslutat att införa en schemamässig blockindelning på kursnivå för att uppnå ett effektivare lokalutnyttjande och att möj-

> liggöra parallelläsning av delfartskurser. En viktig målsättning är också att underlätta samläsning av kurser över fakultetsgränser och att skapa bättre förutsättningar för lärare och studenter att planera den schemalagda undervisningen. (http://www.liu.se/content/1/c6/08/10/53/Blockstruktur.pdf Hämtat 2009-06-22)

En brasklapp som är värd att lägga på bordet är att ett eventuellt framtida beslut om brytpunkter för kursmoduler som gäller för hela Lunds universitet troligen kommer att vara kostnadsdrivande på lokalsidan, särskilt som lokaler som lämpar sig för salstentamina är dyra i drift. Om många kurser tar slut samtidigt klumpas lokalbehovet ihop och kräver att fler lokaler ska vara tillgängliga samtidigt.

Utredarens rekommendation för att gå vidare i frågan om ett eventuellt införande av gemensamma brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram är att Lunds universitet i ett första skede bör göra en uppföljning av utvärderingsenhetens rapport från 2004, *Över fakultetsgränserna. En utvärdering av gränsöverskridande utbildning inom Lunds universitet*. (Dnr 2004:233), som slår fast att det i hög grad är studenterna som på eget initiativ läser utbildning på mer än en fakultet, utöver examen. Det utrymme för gränsöverskridande studier som utbildningsplanerna medger, utnyttjas i praktiken i mycket begränsad utsträckning. Detta talar enligt utredaren för ett system som i första hand utgår från studenternas möjligheter till rörlighet och inte ett som i första hand utgår från fakultetsområdenas planeringsförutsättningar.

Det skulle vara rimligt att i samband med övervägandet om att införa ett gemensamt system för brytpunkter för kursmoduler också göra en kartläggning av vilka hinder som finns för studenternas rörlighet utöver frågor kring terminstider. Det kan handla om frågor om progression inom utbildningarna, förkunskapskrav, antagningsförfarande, principer för tillgodoräknande och principer för behörighetsbedömning. Studenthälsan bör konsulteras gällande vilka pedagogiska system som studenter trivs bäst med. Det kan också handla om att utröna om det behövs ekonomiska incitament för att påskynda en eventuellt önskvärd utveckling mot mer fakultetsövergripande samverkan inom utbildningen. Här kan paralleller bl.a. dras till de stimulansmedel som en gång i tiden gavs för utveckling av nätbaserade kurser. Vissa omständigheter som ligger till grund för samarbetsproblem mellan utbildningsanordnare, såsom skillnader i budgetsystem och kulturella skillnader mellan olika enheter inom universitetet, bör också utrönas.

Rekommendationer i korthet, ställda till universitetets ledning.

- **Genomför uppföljning av utvärderingsenhetens rapport från 2004, *Över fakultetsgränserna. En utvärdering av gränsöverskridande utbildning inom Lunds universitet*. (Dnr 2004:233)**
- **Initiera en *långsiktig* dialog, med ett tidsperspektiv om 5-10 år, om ett eventuellt införande av gemensamma brytpunkter för kursmoduler inom terminens ram för hela Lunds universitet. Detta görs med fördel inom befintliga organ och nätverk. Lokalplaneringsaspekten måste inkluderas omedelbart i sådana diskussioner för att inte en eventuell framtida reform ska bli väldigt kostnadsdrivande. Det kan även finnas skäl att se över andra administrativa strukturer, såsom system för passerkort.**

8.1
Översikt över fakulteternas brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram.

Följande sammanställning är endast menad att fungera för att ge överblick över hur situationen ser ut idag. Som exempel har angivits läsåret 2009/2010. Vid N och LTH har informationen inhämtats via intervjuer. Vid övriga fakulteter har utbildningsledare/motsvarande kontaktats via telefon och/eller e-post.

Diagrammen är endast avsedda att vara översiktliga och baseras på veckor, varför någon enstaka dag kan ligga inom fel period. Flera fakulteter verkar ta hänsyn till jul och påsk i sin planering av terminerna, men då det endast är LTH och N som har med formuleringar i själva besluten syns jul och påsk endast i dessa båda fakulteters diagram.

LTH

Höstterminen 2009

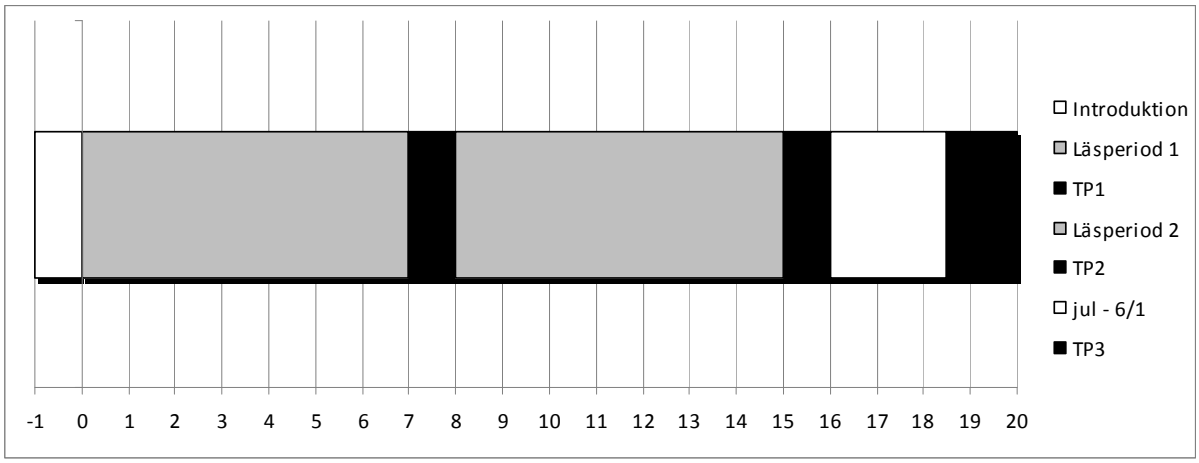

Vårterminen 2010

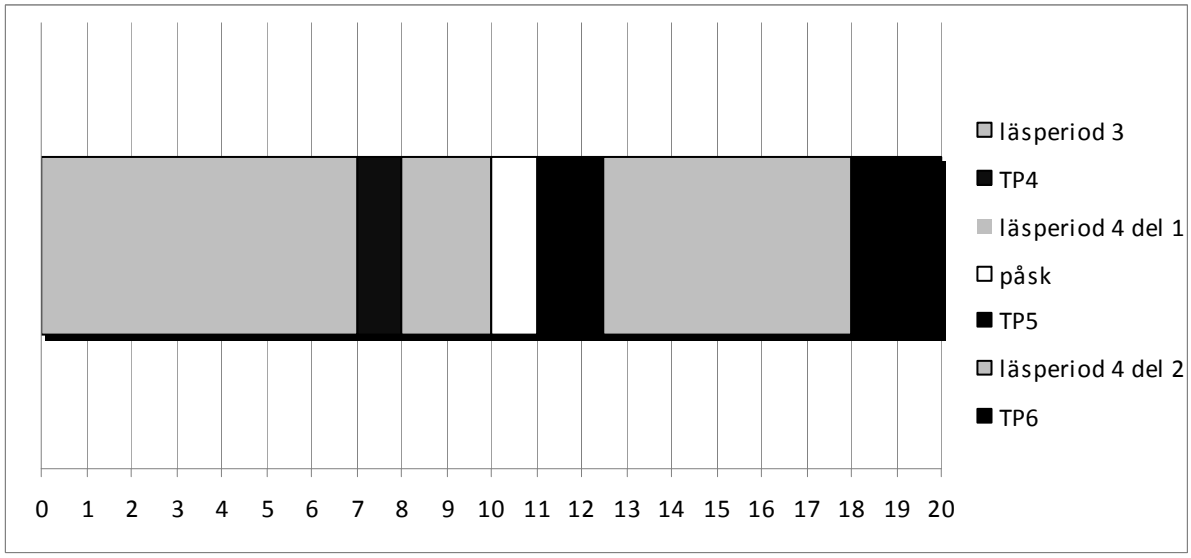

Ovanstående diagram söker åskådliggöra nedanstående beslut med tillägg av den extra terminsvecka som finns för alla förstaterminsstudenter vid campus Lund (i diagrammet betecknat Introduktion). Omtentamensperioden i augusti är inte med i diagrammet.

LÄSÅRET 2009/2010

Höstterminen: 2009-08-31--2010-01-17
Årskurs 1, Campus Lund: 2009-08-24--2010-01-17

Läsperiod 1	må 31/8 - fr 16/10 2009
Tentamensperiod (Tp 1)	må 19/10 - lö 24/10 2009
Läsperiod 2	må 26/10 - fr 11/12 2009
Tentamensperiod (Tp 2)	må 14/12 - lö 19/12 2009
Juluppehåll	må 21/12 2009 – on 6/1 2010
Omtentamensperiod (Tp 3)	to 7/1 - fr 15/1 2010

Vårtermin: 2010-01-18--2010-06-04

Läsperiod 3	må 18/1 - fr 5/3 2010
Tentamensperiod (Tp 4)	må 8/3 – lö 13/3 2010
Läsperiod 4, del 1	må 15/3 – fr 26/3 2010
Påskuppehåll	lö 27/3 - må 5/4 2010
Omtentamensperiod (Tp 5)	ti 6/4 – on 14/4 2010
Läsperiod 4, del 2	to 15/4 – fr 21/5 2010

(to 15/4 och fr 16/4 ersätter to 13/5 och fr 14/5 i läsvecka 6 = kalendervecka 19)

Tentamensperiod (Tp 6)	må 24/5 – fr 4/6 2010

Omtentamensperiod (Tp 7)	to 19/8 – lö 28/8 2010

Naturvetenskapliga fakulteten

Höstterminen 2009

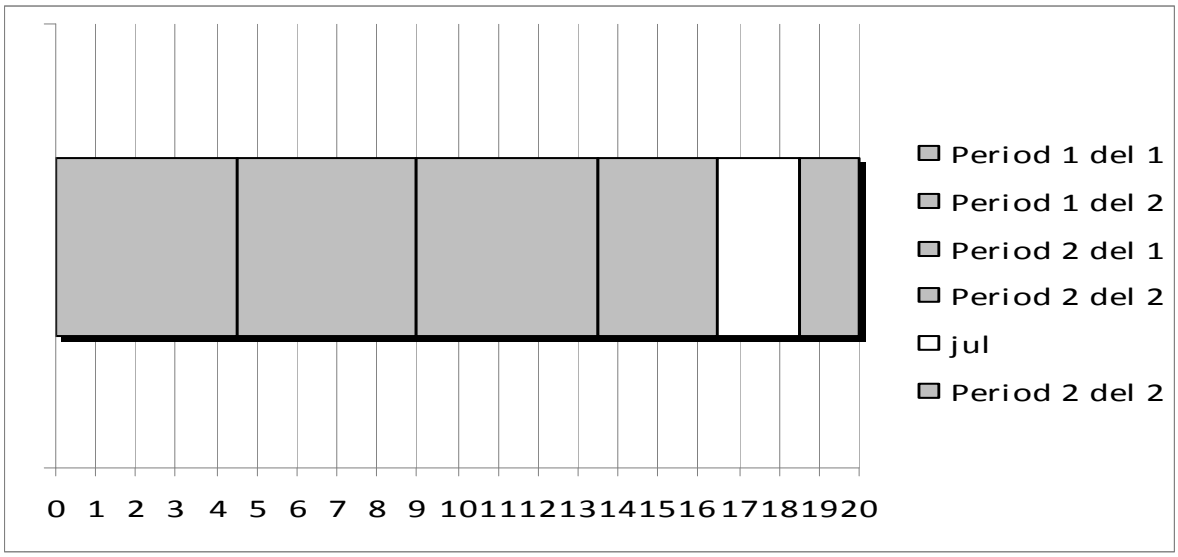

Vårterminen 2010

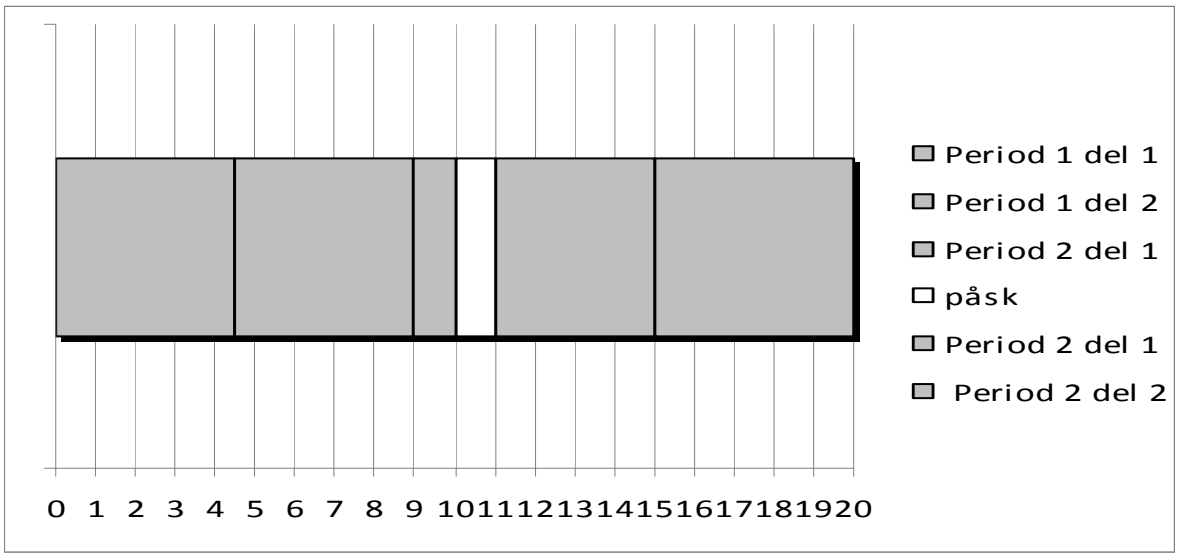

Ovanstående diagram söker åskådliggöra nedanstående beslut.

LÄSÅRET 2009/2010

Höstterminen 2009-09-01 – 2010-01-15
HT period 1

2009-09-01 – 2009-11-02	45 dagar (Kursmoduler om 15 HP)
2009-09-01 – 2009-09-30	22 dagar (Kursmoduler om 7,5 HP)
2009-10-01 – 2009-11-02	23 dagar (Kursmoduler om 7,5 HP)

HT period 2

2009-11-03 – 2010-01-15	43 dagar (Kursmoduler om 15 HP)
2009-11-03 – 2009-12-02	22 dagar (Kursmoduler om 7,5 HP)
2009-12-03 – 2010-01-15	21 dagar (Kursmoduler om 7,5 HP)

Juluppehåll 2009-12-23 – 2010-01-06
Undervisningsfritt 2010-01-18

Vårterminen 2010 VT 2010-01-19 – 2010-06-07 30 hp 92 dagar
VT period 1

2010-01-19 – 2010-03-23	46 dagar (Kursmoduler om 15 HP)
2010-01-19 – 2010-02-18	23 dagar (Kursmoduler om 7,5 HP)
2010-02-19 – 2010-03-23	23 dagar (Kursmoduler om 7,5 HP)

VT period 2

2010-03-24 – 2010-06-07	46 dagar (Kursmoduler om 15 HP)
2010-03-24 – 2010-05-03	23 dagar (Kursmoduler om 7,5 HP)
2010-05-04 – 2010-06-07	23 dagar (Kursmoduler om 7,5 HP)

Undervisningsfria dagar
Påsk 2010-03-29 – 2010-04-05
Dag efter Kr.hfrd 2010-05-14
Fakulteten rekommenderar att dagar för LUNA: s arbetsmarknadsdagar är undervisningsfria inom berörda ämnesområden.

Juridiska fakulteten

Höstterminen 2009

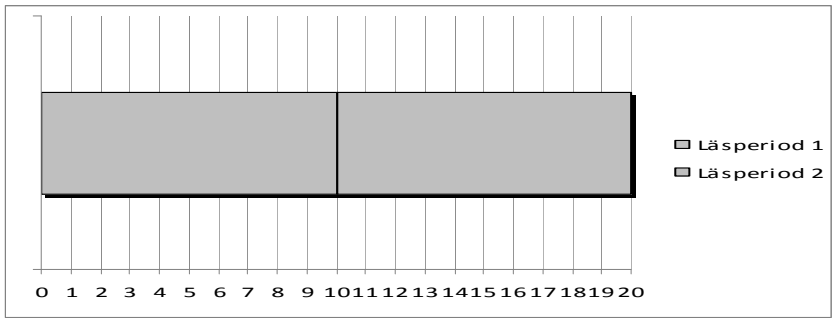

Vårterminen 2010

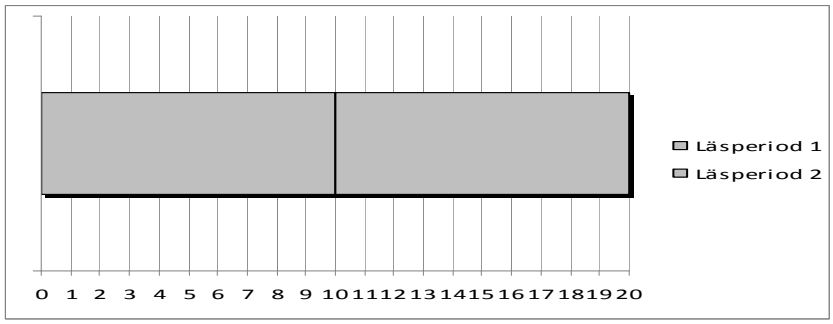

Juridiska institutionen har ett läsperiodsskifte 10 veckor in på terminen, men den omfattar inte alla kurser. Anledningen är att vissa kurser ges som 30 HP-kurser. Källa: E-postkorrespondens med Katarina Olsson, studierektor för utbildningen på grund- och avancerad nivå.

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Höstterminen 2009

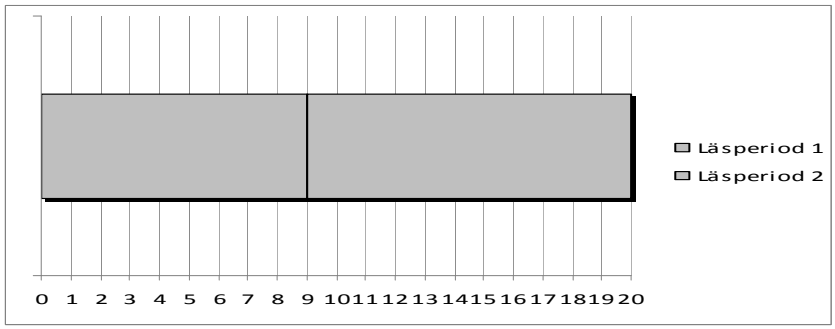

Vårterminen 2010

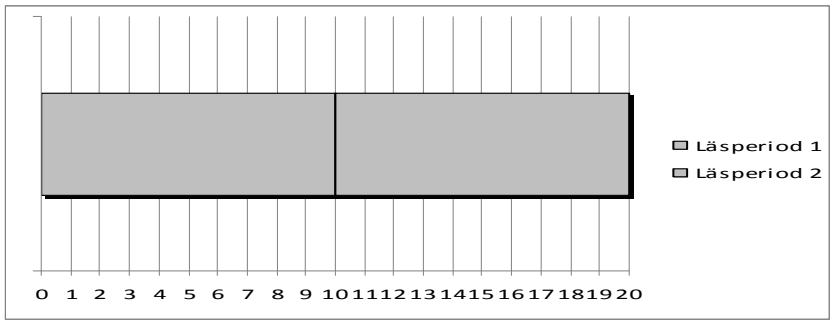

Ovanstående diagram söker åskådliggöra nedanstående beslut. Inom samhällsvetenskapliga fakulteten finns ett gemensamt datum för mitterminsskiftet som kommit till eftersom den avancerade nivån på S är integrerad mellan ämnena, d.v.s. kurser kan tillgodoräknas inom de olika huvudområdena och kurser i vetenskapsteori och metod samläses. Källa: E-postkorrespondens med Lindha Makne, utbildningssamordnare på Kansli S.

Mitterminstider för läsåret 2009/10:

Första hälften av höstterminen 2009: 1 september – 31 oktober
Andra hälften av höstterminen 2009: 2 november – 18 januari
Första hälften av vårterminen 2010: 19 januari – 27 mars
Andra hälften av vårterminen 2010: 29 mars – 7 juni

Ekonomihögskolan

Höstterminen 2009

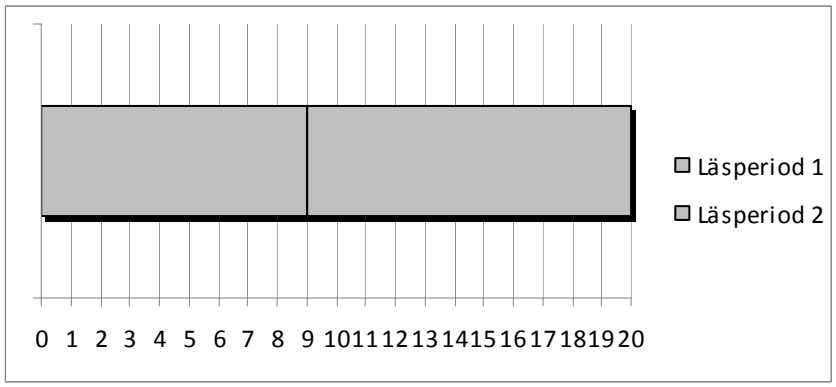

Vårterminen 2010

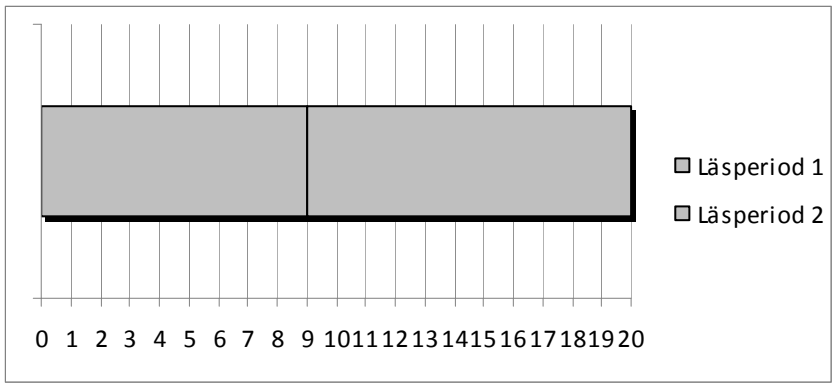

Ovanstående diagram söker åskådliggöra nedanstående beslut. (Källa: http://www.ehl.lu.se/internt/terminsindelning) Besluten är fastställda av Ekonomihögskolans styrelse 2007-10-23 respektive 2008-11-13. Ekonomihögskolan arbetar med fyra olika läsperioder enligt utbildningssamordnare Åsa Foster.

Höstterminen 2009
31 augusti - 1 november, samt 2 november - 18 januari 2010
Fastställd av Ekonomihögskolans styrelse 2007-10-23

Vårterminen 2010
19 januari - 24 mars, samt 25 mars - 7 juni
Fastställd av Ekonomihögskolans styrelse 2008-11-13

Övriga

Medicinska fakulteten har inte några centrala beslut om brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram. Enligt e-postkorrespondens med Viktoria Klingenfors, utbildningskoordinator på Kansli M. Att det inte finns något behov av samordning på fakultetsnivå beror troligen på att fakultetsstyrelsen har delegerat till de tre utbildningsnämnderna att fatta beslut gällande de utbildningar som ryms inom respektive nämnd.

Konstnärliga fakulteten i Malmö och **Området för humaniora och teologi** har inte några centrala beslut om brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram.

Universitetets särskilda verksamheter
Utredaren har inte haft tid att utröna situationen på utbildningarna inom universitetets särskilda verksamheter i denna fråga. Dessutom bedriver flertalet av dessa endast enstaka utbildningar och har därmed inte något behov av övergripande samordning.

8.2
Exemplet LTH och Naturvetenskapliga fakulteten – de gemensamma institutionerna.

Utredaren har via utbildningsledare/motsvarande frågat samtliga områden, med undantag för N och LTH som i denna utrednings fall utgör ett specialfall, om det

inom området finns några program/kurser där det finns väsentliga problem med samordning mellan institutioner/fakulteter på grund av olikheter i indelningen inom terminerna samt hur dessa problem i sådana fall artar sig och var de finns. Samtliga områden har svarat nekande på frågan. EHL framhåller att man har problem med utbytesstudenter som behöver resa hem innan jul och ifrågasätter CSN:s system att fortfarande räkna kalenderveckor, med tanke på man har infört högskolepoäng. (Källa: E-postkorrespondens med Åsa Foster) Se vidare resonemang om detta i kapitel 3.1 och kapitel 6. Område HT framhåller att det alltid är svårt med samordning, men att man hittills har lyckats lösa de problem som har uppstått.

Den blygsamma rundfrågning som har gjorts bör på intet sätt ses som att samtliga områden har beretts tillfälle att ha synpunkter på utredningens innehåll och de rekommendationer utredaren för fram.

Nedan finns en översikt av höstterminen 2009 respektive vårterminen 2010. LTH synliggörs på den övre raden i de båda diagrammen, N på den undre. Notera att diagrammen inte tar hänsyn till att N:s termin börjar två dagar senare än LTH:s termin. LTH:s läsperioder är mörkt grå och tentamensperioder och omtentamensperioder är vita. N:s perioder är mörkt grå eller vita, med hänsyn till att diagrammet bör kunna skrivas ut i svartvitt. Jul- och påskuppehåll är ljust grå. Se redogörelse för respektive fakultet i kapitel 8.1 för mer fullständiga diagram.

Diagrammen åskådliggör tydligt att studenter som inom ramen för en termin vill läsa kurser såväl inom LTH som inom N riskerar att få problem att få ihop sina studier rent praktiskt. Detta gäller särskilt om utbildningarna ges på heltid, inte minst som såväl LTH som N är fakulteter där det finns undervisningstunga utbildningar och ämnen.

HT 2009

VT 2010

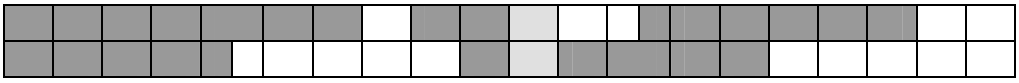

LTH:s system beror på att man vill underlätta programstudenternas möjligheter att läsa kurser inom LTH. LTH:s system, där man måste ansöka om att få bli specialstuderande för att få lov att läsa en enskild kurs som ges inom utbildningsprogrammen, förefaller för utredaren som ett tämligen slutet system, där det är svårt för andra studenter än teknologer att få möjlighet att läsa teknisk utbildning.

Naturvetenskapliga fakultetens system beror på att man har gjort en indelning som fungerar för såväl programstudenter som studenter som läser fristående kurser. N har dessutom i sina utbildningar inte bara samarbeten med LTH, utan också med t.ex. S och HT. Enligt utbildningsledare Ina Alexandersson är det viktigt att ha periodindelning inom N eftersom studenterna, särskilt under senare delen av sina studier, kryssar mellan de olika institutionerna. Därmed är det relevant att se till att de kan bedriva heltidsstudier och få studiemedel för heltid för varje enskild kurs under perioden.

Gemensamt för såväl LTH:s som N:s system är att programstudenter kan läsa kurser vid flera olika institutioner under en och samma termin. Detta gör att det finns två samordningsdimensioner att ta hänsyn till inom varje fakultet; dels samordningen av kurser inom institutionerna, dels samordningen av kurser i program där man läser vid flera olika institutioner. En tredje dimension är samordningen mellan de två fakulteterna. En avvägning av vilken samordning som är viktigare än en annan verkar vara ett av trätoämnena. En fjärde dimension är att man vid naturvetenskapliga fakulteten ger studenterna möjlighet att läsa fristående kurser och därmed tar större hänsyn till CSN:s regelverk.

Utredaren har genomfört intervjuer med personer från tre av gemensamma institutioner vid N & LTH: Fysiska institutionen, Kemiska institutionen vid Lunds universitet (KILU) och Matematikcentrum. Då utbildningen i datavetenskap vid N har lagts ner har ingen intervju gjorts med denna institution. Intervjuer har även genomförts med Ingrid Svensson, vicerektor med ansvar för grundutbildningen vid LTH; Olle Söderman, prodekanus vid N samt Ina Alexandersson, utbildningsledare på N; Eva Rosengren, grundservicesamordnare på utbildningsservice på LTH samt Leif Bryngfors, verksamhetsansvarig på utbildningsservice. För studenterna har längre intervjuer gjorts med Eva Frisendahl, vice ordförande för LUS och Christian Stråhlman, ordförande för LUS utbildningskommitté och f.d. ordförande för Lunds Naturvetarkår. En mycket kort telefonintervju har också hållits med Fredrik Lidberg, vice ordförande för Teknologkåren vid Lunds tekniska högskola (TLTH). Då samma saker framkom vid flera intervjuer kommer utredaren inte att referera till samtliga intervjupersoner i texten.

Generellt kan sägas att det genom intervjuerna har framkommit att det kortsiktiga behovet av samordning av utbildningen mellan fakulteterna i högre utsträckning finns på högre nivåer, inte i basblocken, som oftast har tillräcklig studentvolym för sig själva. Inom N organiseras utbildningen av institutionerna samt en fakultetsövergripande utbildningsnämnd. Inom LTH organiseras utbildningen dels av institutionerna, som är ”säljare” av kurser, dels av programledningar som är ”köpare” av kurser, vilket leder till att kursutbudet i hög grad anpassas till de olika programmen och förutsättningar för ett utbud av fristående kurser blir begränsade. Omtentamensperioderna i LTH:s system har lyfts upp som fördelaktiga i flera intervjuer.

Enligt Fredrik Lidberg, vice ordförande för TLTH, upplever studenter på programutbildningar på LTH inte några problem med att läsa kurser från andra fakulteter. Ibland sker schemakrockar, vilket är praktiskt oundvikligt, men ingen av de som TLTH tillfrågat skulle föredra det terminsindelningssystem som nyttjas utanför LTH istället för det nuvarande. TLTH anser att den bästa lösningen är att försöka få till en lokal lösning för studenter i de högre årskurserna vid de delade institutionerna. Fredrik Lidberg menar vidare att att börja höstterminerna samma dag för hela LU borde vara fullt genomförbart och i så fall föreslår TLTH att man lägger terminsstarten på den måndag som infaller så nära den första september som möjligt, vilket harmoniserar med utredarens förslag.

Eva Frisendahl och Christian Stråhlman från LUS menar att det vore bra om Lunds universitet hade gemensamma start- och slutdatum för alla studenter. De menar även att det finns fördelar med att ha gemensamma brytpunkter för kursmoduler inom terminernas ram, för att underlätta studenters möjligheter till rörlighet mellan fakulteterna.

Det är viktigt att påpeka att det förekommer avsteg från periodindelningen såväl vid N som LTH. Enligt Eva Rosengren, grundservicesamordnare på utbildningsservice på LTH, förekommer det t.ex. att studenter som läser kurser som ges vid andra fakulteter får följa det system som finns där.

Det är också viktigt att påpeka att de olika utbildningarna naturligtvis skiljer sig åt på fler sätt än genom termins- och periodindelningen. Bland annat är kurserna inom LTH i högre grad anpassade för att passa in i en yrkesexamen. Utredaren har valt att inte beröra detta närmare, då detta inte ligger i direktiven för utredningen.

8.2.1 Intervjuer med de gemensamma institutionerna

Anna Lindgren (LTH) och Magnus Wiktorsson (N) är studierektorer vid avdelningen för matematisk statistik vid Matematikcentrum, där delar av kursutbudet samordnas mellan N och LTH. Matematikcentrum har funnits som institution sedan sextiotalet och matematisk statistik har alltid varit en avdelning gemensam för de båda fakulteterna, som idag omfattar ca 200 HÅS av matematikcentrums totala ca 1000 HÅS. De menar att även lärare drabbas av problem då de ska undervisa på såväl N- som LTH-kurser då kurserna överlappar varandra. Den praktiska konsekvensen för studenterna är att de prioriterar de kurser där de har tenta och struntar i undervisningen på andra kurser. Samordningen är önskvärd främst på högre nivå för att få ett bättre studentunderlag för att få det att gå ihop ekonomiskt.

De studenter som drabbas av problemen är N-studenter. LTH-studenter läser mest inom LTH. Inom matematisk statistik bedöms max 10 studenter i dagsläget ha problem med schemakrockar. Dessa går att hantera på individnivå. Problemen skulle underlättas något av att ha gemensamma start- och slutdatum för terminerna. Magnus Wiktorsson menar att det viktigaste för LU är att studenterna 1. kommer hit. 2. ska kunna välja fritt utan att stöta på administrativa barriärer. Studentperspektiv och rekrytering är det man bör utgå ifrån.

Tomas Brage (N) är studierektor vid Fysiska institutionen. Målet på denna institution är att samtliga avancerade kurser ska ges både på LTH och N och därmed ha dubbla kurskoder. Institutionen tar ansvar för att fördela medlen och det finns ett tydligt ekonomiskt incitament i att inga pengar från den grundläggande nivån förs över till den avancerade nivån. De avancerade kurserna måste bära sig själva och därmed skapas incitament för samarbete. Uppskattningen är att minst ett hundratal studenter berörs på avancerad nivå. De flesta N-kurser ges på halvfart, vilket skapar bra och många möjligheter för studenterna att välja, enligt Brage. Kurserna följer Naturvetenskapliga fakultetens periodindelning. För de studenter som vill kombinera studier i fysik med kemi eller naturgeografi blir det problem eftersom dessa institutioner ger de flesta av sina kurser på helfart. Kurser i metrologi körs tillsammans med Köpenhamns Universitet. De strikta blockindelningarna på N och LTH ”suddas ut” på den avancerade nivån. På grundnivån innebär de två systemen däremot problem. Det skulle kunna gå att samordna utbildningen mer på grundnivå, men studentpopulationen är tillräckligt stor ändå och studenternas motiveringar och argument för att studera på fysiska institutionen är olika. De administrativa systemen är också olika, där N-studenterna tillhör en institution medan LTH-studenterna tillhör ett program.

Olov Sterner är prefekt för Kemiska institutionen (KILU) och Johan Reimer är studierektor för N inom KILU. I början av intervjun var även Ulf Ellervik, som är en av författarna till rapporten ”Förslag till samarbete mellan grundutbildningarna i kemi på LTH och N-fakultet” närvarande. Samtliga intervjuade var ense om att man måste uppnå ett gemensamt periodindelningssystem för N och LTH. De menar att i princip alla studenter vid KILU skulle beröras – studenterna skulle få ett större urval av kurser och urvalet skulle vara bättre. Undervisningen på KILU är 50/50 mellan N och LTH. Vissa av grundkurserna har tillräckligt studentunderlag för att man ska kunna ha olika kurser för N och LTH. Högre upp finns liknande kurser för N och LTH och där finns det ekonomiska skäl att samordna undervisningen. Vid KILU försöker man ofta samordna kursutbud, men det klaffar inte på grund av de olika periodindelningarna. Detta har lett till att man har gett bantade kurser på var sitt håll, som har fått problem med bl.a. rekrytering. Man har fått rådet av Scientific Advisory Board att omedelbart ta tag i dessa problem innan man gör någonting annat. De intervjuade menar att det inte finns några incitament för att ta tag i problemen vid KILU eftersom utbildningen organiseras av två olika utbildningsnämnder.

Ett av problemen vid KILU är att det svårt att samordna tentamenstillfällen. Detta skulle underlättas av att ha gemensamma start- och slutdatum för höst- och vårtermin enligt utredarens förslag. Detta inte minst som det ibland kan skilja en nästan en hel eller en hel vecka mellan LTH:s och N:s kursstart för höstterminen, där N dessutom börjar olika veckodagar varje år.

Sterner förespråkar ett gemensamt system för brytpunkter för kursmoduler inom terminens ram för hela Lunds universitet och ställer sig frågande till om ett universitet har råd att hålla sig med en mängd olika pedagogiska modeller för kursindelning. Målet borde vara att optimera verksamheten. I dagsläget handskas KILU med två system för allt och har flera extra administrativt anställda för att kunna hantera detta. Även här skiljer sig de båda fakulteterna åt, enligt nedan nämnda KILU-utredning: ”LTH har centraliserat exempelvis studievägledning och programplanering medan N-fakultet har utlokaliserat dessa funktioner till institutionerna.”

I ”Förslag rörande samarbete mellan grundutbildningarna i kemi på LTH och N-fakultet” (Ulf Ellervik & Ulf Olsson, 2008) står följande:

> Det är viktigt att vi inte isolerar kemin eller kemitekniken. Inom både grundforskning och industriell R&D förväntar vi oss i framtiden en signifikant ökad grad av tvärvetenskaplighet där kemi och kemiteknik samverkar med medicin, fysik, biologi och geologi. Mot den bakgrunden ser vi det som viktigt att vi även fortsättningsvis kan erbjuda exempelvis biologer, miljövetare och biomedicinare att läsa grundläggande kemi kurser tillsammans med kemistudenter.

I ovan nämnda KILU-utredning föreslås bland annat att man ska göra ett antal kurser identiska för N och LTH och att man ska utse fakultetsöverskridande huvudlärare för dessa kurser, införa en nämnd på institutionen för de gemensamma kurserna samt införa ett gemensamt ”Business-Office” för utbildningsadministration och andra stödverksamheter till utbildningen. Man förespråkar också att alla kurser på sikt bör ges på heltid för att lättare kunna samordna olika utbildningar. Observera att detta resonemang står i kontrast med det resonemang som förs på fysiska institutionen. Förslaget om ett gemensamt ”Business-Office” verkar delvis

vara accepterat, i beslutet om ”Ny organisation vid KILU”, undertecknat av LTH:s rektor och N:s dekanus 2008-05-28 (Dnr LTH 2008/399), där det i översikten av de nya enheterna inom KILU står: ”Till detta kommer en gemensam administrativ avdelning i vilken även personal som arbetar på heltid med GU på sikt ska ingå.”

8.2.2 Slutsats och rekommendationer

LTH och N behöver prata mer om frågan på områdesnivå. Eventuellt skulle det kunna underlätta situationen att låta de gemensamma institutionerna planera utbildningen i högre grad. De vanligaste kombinationerna av kurser bör fungera så bra som möjligt. Dessa frågor har diskuterats under flera decennier och genererat flera olika utredningar, främst inom KILU.

Utredaren vill poängtera att parametern att det är viktigt att samordningen inom de olika utbildningsprogrammen också måste tillgodoses har noterats, inför nedanstående resonemang. Utredaren har också försökt utröna hur många studenter som berörs av problemet, men detta verkar svårt att få svar på. Det tydligaste svaret att ge är nog att studenter försöker undvika problem med att läsa dubbelt och problem med CSN. De N-studenter som läser vid LTH väljer ofta att läsa en hel termin där i dagsläget.

På lång sikt kan det omöjligen optimalt för N och LTH att ha två olika periodindelningssystem när man har så många gemensamma institutioner. Det är områdena som äger och har ansvar för frågan och det är också de, i nära samråd men institutionerna, som har möjlighet att lösa problemen. Utredaren kan i dagsläget inte se att dessa problem utgör tillräckligt motiv för att införa ett system gemensamt för hela LU, åtminstone inte utan en ordentlig genomlysning av vilket system som vore det bästa och genomlysning av en mängd andra parametrar. En sådan utveckling är heller inte möjlig förrän om uppskattningsvis 5-10 år. Utredaren har heller inte hittat fog för att säga att den ena fakultetens system är bättre än det andra. Det finns till synes däremot mycket starka ekonomiska incitament för de båda fakulteterna att en gång för alla ta tag i de disharmoniska systemen, då de verkar generera stora och onödiga kostnader på den operativa nivån. Situationen, särskilt den på KILU, verkar ohållbar, om LTH och N även fortsättningsvis benhårt håller fast vid sina respektive system.

Utbildningsledningarna inom de gemensamma institutionerna och ledningarna för de båda fakulteterna borde snarast se till att lösa problemen och hitta en lämplig kompromiss. Det är också viktigt att fakulteterna är beredda att ta tillvara den starka vilja till samverkan som finns på institutionsnivå. De ständigt återkommande utredningarna på KILU kan inte tyda på något annat än att det finns ett reellt problem och att detta problem också går att lösa. En ständigt närvarande underton som har funnits under utredarens arbete med denna delfråga i utredningen har varit att frågan delvis handlar om en identitetsproblematik, där fakulteterna är måna om sina respektive identiteter. Det finns i större utsträckning ett LU-perspektiv på institutionsnivå än på fakultetsnivå. Detta kan jämföras med Uppsala Universitet, där man har en NT-fakultet.

Förhoppningsvis kommer en del av problemen att avhjälpas när N och LTH åtminstone får samma start- och slutdatum för terminerna, om rektor väljer att följa denna utrednings förslag till nya terminstider för Lunds universitet. Enligt utredarens

mening vore det ytterst lämpligt för N och LTH att inför denna förändring sätta sig ner och föra en konstruktiv och målinriktad dialog kring samordning av de respektive periodindelningssystemen och de gemensamma institutionerna.

Något som är gemensamt för såväl LTH som N är att man i sin periodindelning är mycket noga med att räkna veckodagar då det går att planera in utbildning. Detta får konsekvenser på vårterminen när det finns flera olika nationella helgdagar att ta hänsyn till, bl.a. påsk, Kristi himmelfärds dag, första maj och nationaldagen. I utredningen ”Förslag till ny läsperiodsindelning vid LTH” (2001) vars förslag aldrig genomfördes, konstateras kärnfullt att ”[Det] finns ett nästan oändligt antal kombinationer av hur helgerna infaller. Lite tillspetsat kan man säga att det perfekta läsperiodssystemet inte kan skapas förrän alla nationella helgdagar avskaffas.”

Nedan följer en punktlista över saker som N & LTH skulle kunna överväga. Dessa idéer är på intet sätt prövade, utan helt enkelt en ihopsamling av olika idéer som har framkommit under arbetet med utredningen och som det vore synd att glömma bort.

- Utarbeta gemensamma terminer inom t.ex. programutbildningarna i kemi som antingen följer det ena eller det andra systemet.
- Ge fler kurser på halvfart på KILU (Enligt modell på fysiska institutionen).
- Arbeta med schemamässig veckoblocksindelning av kurser enligt modell från Linköpings universitet.
- Ta tillvara det som finns i de många utredningar som gjorts inom KILU.
- Ta tillvara det som finns i förslaget för LTH 2001.
- Ta reda på hur studenterna på ser på saken – var finns de största problemen enligt dem? Hur skulle de vilja studera tvärfakultärt om möjligheterna fanns?
- Börja med att samordna kursutbudet på den avancerade nivån.
- LTH och framförallt N bör ta kontakt med CSN för att ha en dialog om hur och i vilken grad studenter som får studiemedel påverkas av de olika periodsystem som finns inom N och LTH.
- Införa kursmoduler om 3 * 10 HP per termin.

Terminstider vid Lunds universitet

Sammanfattning av utredningens rekommendationer till universitetets ledning

För motivering/förklaring till rekommendationer, se respektive kapitel. För konsekvenser – fördelar och nackdelar – av förslaget till förändrade terminstider, se kapitel 5.2. För rekommendationer till N och LTH gällande de gemensamma institutionerna, se kapitel 8.2.

Rekommendationer från Kapitel 5 - Förslag till förändrade terminstider vid Lunds universitet

- Lunds universitet bör införa gemensamma terminstider enligt SUHF:s rekommendationer: Höstterminen påbörjas den måndag som infaller mellan 28 augusti och 3 september och pågår i 20 veckor. Påföljande vårtermin påbörjas den måndag som infaller 20 veckor efter höstterminens början och pågår i 20 veckor.
- Delegationen att medge undantag för de utbildningar som kräver annan förläggning eller indelning av läsåret/terminerna bör tas bort från områdesstyrelserna och av rektor delegeras till *en* lämplig central funktion som sysslar med utbildningsfrågor och utbildningsadministration. Denna funktion bör även ha huvudansvaret för Lunds universitets kontakt med CSN i dessa frågor. Undantagen bör endast beviljas om de åtföljs av en tillräckligt god motivering. Det är även lämpligt att ta fram riktlinjer för tidpunkt för beslut om undantag inför varje läsår, vad som kan vara grund för undantag och vilka enheter som kan ansöka om undantag.
- Ta fram riktlinjer för vad som ska ligga inom terminstid. All undervisning, introduktionsmöten som medför registrering av studenter samt ordinarie tentamen bör enligt utredaren ligga inom terminstid. Omtentamenstillfällen, frivilliga förberedelsekurser, sommarkurser och frivillig introduktionsverksamhet behöver enligt utredarens uppfattning inte nödvändigtvis ligga inom terminstid eller regleras närmare på universitetsnivå i dagsläget.
- Internationell kompetens måste knytas till den funktion som beviljar undantag.
- Tidigaste lämpliga tidpunkt för införande av den nya terminsindelningen är läsåret 2010/2011 under förutsättning att erforderliga beslut fattas senast under tidig höst 2009 för att möjliggöra god tid för planering för enheter som bedriver utbildning.
- Kännedomen om beslutet måste bli god inom hela universitet, ner på avdelningsnivå inom institutionerna, så snart beslutet är fattat. Utredaren rekommenderar därför en från universitetets ledning genomtänkt och aktiv informationsstrategi. Detta gäller såväl de nya terminstiderna, där en översikt över de närmaste tio åren bör bifogas beslutet, se BILAGA 5, som information om hur handläggningen av undantagen ska ske.

Rekommendationer från Kapitel 6 – Internationella behov och krav

- Förbättra dialogen med migrationsverket, gärna i samarbete med andra lärosäten, för att internationella studenter som kommer utanför Europa ska få sina uppehållstillstånd i tid. Universitetets ledning kan eventuellt verka för att det inrättas en direkt dialog med det lokala kontoret.
- Se till att internationell kompetens knyts till den funktion som ska avgöra vilka utbildningar som kan få undantag från de ordinarie terminstiderna.

- Se till att vara lyhörd för de behov av alternativa terminstider som uppstår i samband med att det utvecklas joint programmes och annan internationellt gränsöverskridande utbildning.
- Påverka SUHF och andra nationella instanser att verka för harmonisering av terminstider internationellt, med början på europanivå, bl.a. via EUA.

Rekommendationer från Kapitel 8 – Indelning inom terminerna

- Genomför uppföljning av utvärderingsenhetens rapport från 2004, *Över fakultetsgränserna. En utvärdering av gränsöverskridande utbildning inom Lunds universitet*. (Dnr 2004:233)
- Initiera en *långsiktig* dialog, med ett tidsperspektiv om 5-10 år, om ett eventuellt införande av gemensamma brytpunkter för kursmoduler inom terminens ram för hela Lunds universitet. Detta görs med fördel inom befintliga organ och nätverk. Lokalplaneringsaspekten måste inkluderas omedelbart i sådana diskussioner för att inte en eventuell framtida reform ska bli väldigt kostnadsdrivande. Det kan även finnas skäl att se över andra administrativa strukturer, såsom system för passerkort.